

Økonomi- og aktivitetsrapport pr. 31. marts 2008

0. INDLEDNING

Dette er den 1. kvartalsrapport for Region Midtjylland i 2008. Rapporten dækker økonomi- og aktivitetstal frem til og med 1. kvartal 2008. Det korrigerede budget medtager de væsentlige bevillingsændringer til og med Regionsrådets beslutninger 12. marts 2008. Disse er ligeledes er inkorporeret i det forventede regnskab. Denne økonomirapport er opdelt i syv sektioner:

- Sammenfatning
- Vurdering af Sundhed
- Vurdering af Psykiatri og Social
- Vurdering af Regional Udvikling
- Vurdering af Fællesstabene
- Vurdering af Likviditeten og Finansielle poster
- Vurdering af Finansieringen

1. SAMMENFATNING

Økonomi- og aktivitetsrapporten for 1. kvartal 2008 fremlægges samtidig med Regnskab 2007 og Budgetoverførsler 2007 til 2008. Effekten af Budgetoverførselssagen afhænger af hvor store de godkendte overførsler bliver. Det forventede regnskab i denne økonomi- og aktivitetsrapport afhænger dermed af forventningerne til bevillingsoverholdelse af de afgivne bevillinger, samt mulighederne for overførsel af mer- /mindreforbrug på bevillingsniveau på det enkelte sektorområde.

Forslag til overførsler er i samtlige tabeller indarbejdet i kolonnen "Ny Korrigeret B2008". Forventningerne til Regnskab 2008 er tilpasset herefter. Således vil ændringer i Budgetoverførselssagen have direkte effekt på differencen mellem "Forventet Regnskab" og "Nyt Korrigeret Budget" og dermed den økonomiske vurdering.

1.1 Økonomi

I nedenstående tabel 1.1 "Sammenfatning af vurderingen af økonomien" gives et samlet overblik for de enkelte sektorer og hovedkonti. Tabellen er bygget op omkring de tre finansielle kredsløb, som regionens økonomi består af.

Tabel 1.1: Sammenfatning af vurderingen af økonomien

Mio. kr.	Opr. B2008	Korrigeret B2008	Ny Korrigeret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008-NyKB08*
Sundhed						
Drift - somatik	16.274,5	15.831,4	16.375,3	3.891,8	17.169,0	793,7
Drift - behandlingspsyk.	1.229,2	1.230,3	1.245,4	280,6	1.228,7	-16,7
Andel fælles adm. - drift	398,6	398,6	419,6	113,6	418,5	-1,1
Andel fælles adm. - anlæg	5,4	5,4	24,1	0,1	24,1	0,0
Anlæg	655,4	998,0	1.229,7	62,5	1.229,7	0,0
Renter	84,4	84,4	84,4	1,1	84,4	0,0
Finansiering	-18.398,4	-18.398,4	-18.398,4	-4.589,3	-18.371,3	27,1
Låneoptag	-356,5	-356,5	-356,5	0,0	-356,5	0,0
Afdrag vedr. leasing	107,6	107,6	107,6	0,0	107,6	0,0
I alt hovedkonto 1	0,4	-99,1	731,1	-239,6	1.534,1	803,0
Social og specialundervisning						
Driftsomkostninger	1.195,5	1.208,5	1.239,6	324,7	1.355,5	115,9
Andel fælles administration	53,1	53,1	57,6	15,1	55,3	-2,3
Driftsindtægter	-1.270,4	-1.283,4	-1.280,7	-219,7	-1.398,9	-118,2
Anlæg	92,3	117,3	176,5	13,1	176,5	0,0
Renter	27,0	27,0	27,0	0,4	27,0	0,0
Finansiering	-5,2	-5,2	-5,2	-1,3	-5,2	0,0
Låneoptag	-92,3	-117,3	-117,3	0,3	-117,3	0,0
I alt hovedkonto 2	0,0	0,0	97,5	132,6	92,9	-4,6
Regional Udvikling						
Drift	487,1	488,3	607,1	78,7	607,1	0,0
Andel fælles administration	6,0	6,0	6,2	1,7	6,2	0,0
Renter	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
Finansiering	-493,2	-493,2	-493,2	-117,6	-493,2	0,0
I alt hovedkonto 3	0,0	1,2	120,2	-37,2	120,2	0,0
Total	0,4	-97,9	948,8	-144,2	1.747,2	798,4

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

*= Korrigeret Budget + forventede budgetoverførsler

Overordnet vurdering af driften

- Somatikken forventer på nuværende tidspunkt et merforbrug på 793,7 mio. kr. og mindreindtægter fra den kommunale medfinansiering på 27,1 mio. kr. Behandlingspsykiatrien forventer mindreudgifter på 16,7 mio. kr.
- Socialområdet forventer merudgifter på i alt 115,9 mio. kr., som dækkes af merindtægter fra kommunerne på 118,2 mio. kr.
- Regional Udvikling forventer at regnskabet kommer til at svare til det korrigerede budget.
- Der er forventninger om mindreforbrug på Fællesadministrationen på i alt 3,4 mio. kr. for den del der vedrører Psykiatri og Social, disse fordeles i henhold til fordelingsprincipperne til henholdsvis hovedkonto 1 med 1,1 mio. kr. og hovedkonto 2 med 2,3 mio. kr.

Overordnet vurdering af anlæg

De forventede merforbrug på sundhedsområdet forventes dækket af overførsel af uforbrugte rådighedsbeløb fra 2007, jf. kolonnen "Ny korrigeret Budget 2008".

På socialområdet forventes der merudgifter på 84,2 mio. kr. Disse forventes ligeledes dækket af overførsel af uforbrugte rådighedsbeløb fra 2007, jf. kolonnen "Ny korrigeret Budget 2008".

1.2 Aktivitet

Sundhed

Forventningerne til den samlede aktivitet sparsomme, på grund af manglende DRG-dataleverancer fra Staten. Alle aktivitetsdata skal genberegnes når der er valide DRG-data tilgængelige, således at der er retvisende styringsdata for hospitalerne.

Samlet set for hospitalerne forventes således en vækst fra 2007 til 2008 på 2 - 3 % over aktivitetskravene, der er sammensat af produktivitetskrav på gennemsnitlig 2,5 % og værdi af nye behandlinger.

I forhold til økonomiaftalen, hvor aktiviteten opgøres i forhold til bopæl i Region Midtjylland, er forventningen en stigning på 2-3 % udover aktivitetskravet i aftalen på 8,8 % fra 2006 til 2008, da det er forventningen, at samhandlen med andre regioner også betyder en aktivitetsstigning for patienter bosiddende i Region Midtjylland.

Psykiatri og social

Behandlingspsykiatrien

Samlet forventes antallet af sengedage stort set at svare til budgettet. Samlet forventes ca. 9.000 færre ambulante besøg end forudsat ved budgetlægningen, svarende til -5,8 % færre besøg i forhold til det budgetterede antal. Derimod forventes der at blive flere personer, som vil være i kontakt med behandlingspsykiatrien i 2008 end forudsat ved budgetlægningen, svarende til en stigning på 7,3 %.

Socialområdet

Samlet har belægningsprocenten for 1. kvartal været på 105,2 %. Belægningen varierer dog en del mellem de enkelte driftsområder – med en belægning på 130 % for børn- og ungeområdet og 93 % for Voksensocialområdet. Pladsforbruget forventes samlet at blive på ca. 1.195 pladser i forhold til de budgetterede 1.120 pladser.

Regional udvikling

Der har været afholdt møder i Vækstforum, samt i sekretariatet og den administrative styregruppe, for at styrke partnerskabet bag Vækstforum.

Der er indgået aftale med 5 rådgivende ingeniørfirmaer omkring V1-kortlægningen. Firmaerne er sammen med administrationen gået i gang med at gennemgå de ca. 2000 lokaliteter, som skal gennemgås i 2008.

Forslaget til den regionale udviklingsplan var i høring 7. januar til 3. marts. Der er modtaget ca. 50 høringssvar, herunder fra alle 19 kommuner. Høringssvarene er behandlet med henblik på politisk drøftelse i kontaktudvalg og regionsråd i 2. kvartal.

2 VURDERING AF SUNDHED

Økonomirapporteringen for det somatiske Sundhedsområde for 1. kvartal 2008

Denne økonomirapport bygger på konstaterede udgifter i det netop afsluttede regnskab, samt forventninger som følge af et første indtryk af forbrugsmønstrene i 2008. Endvidere er forudsat at de indstillede overførsler fra 2007 til 2008 realiseres som indstillet.

Med hensyn til den aktivitetsmæssige situation er perioden alene baseret på 2 måneder, som følge af tidsforskydninger på grund af færdigregistreringstid. Endvidere er DRG-dataleverancerne fra Sundhedsstyrelsen endnu ikke etableret for 2008.

Det skal ligeledes for god ordens skyld nævnes, at der i økonomirapporteringen ikke er indregnet effekter af den arbejdskonflikt på hospitalsområdet, som blev indledt den 16. april 2008.

2.1 Økonomi

Forventningerne til økonomien i det somatiske sundhedsvæsen er vurderet ud fra en forventning om, at Regionsrådet godkender en foreslået budgetoverførsel fra 2007 til 2008 på 81 mio. kr., og at den forventede merudgift på 432 mio. kr. i 2007, som Regionsrådet den 12. december besluttede at overføre som en negativ tillægsbevilling i 2008 ikke realiseres, idet det ikke skønnes realistisk at gennemføre en besparelse i dette omfang ud over de budgetproblemer, der beskrives i denne økonomirapport.

Det forventes, at budget 2008 efterreguleres som følge af medicingarantien og regionernes merudgifter i 2007. Det skønnes, at dette svarer til 30 mio. kr. for Region Midtjylland. Det bemærkes, at skønnet er usikkert, idet regnskabsresultatet for de øvrige regioner ikke kendes.

I tabellen nedenfor er der indsat en ny kolonne "Ny korrigeret B2008*", som indeholder disse budgetjusteringer.

Tablet 2.1 Forventninger til økonomien for sundhed

Mio. kr.	Opr. B2008	Korrigeret B2008	Ny Korrigeret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008-NyKB08*
Hospitaller m.v.						
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	606,0	625,3	627,7	168,7	627,7	0,0
Regionshospitalet Randers og Grenaa	831,9	895,8	902,9	218,6	902,9	0,0
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	1.699,7	1.760,3	1.779,6	451,8	1.779,6	0,0
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	677,4	740,6	743,5	199,3	743,5	0,0
Århus Universitetshospital, Skejby	1.646,2	1.769,7	1.769,2	421,2	1.769,2	0,0
Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive	1.293,2	1.376,9	1.394,7	366,4	1.394,7	0,0
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	2.783,3	3.064,4	3.135,9	795,2	3.135,9	0,0
Friklinikken, Brædstrup	33,1	33,0	33,0	17,3	52,0	19,0
Fælles puljer og i øvrigt	2.095,0	1.015,2	1.342,6	451,9	1.996,0	653,4
Hospitaller m.v. i alt	11.665,8	11.281,2	11.729,1	3.090,4	12.401,5	672,4
Sygesikring m.v.						
Medicin	1.657,0	1.596,4	1.687,4	285,6	1.717,7	30,3
Sygesikring i øvrigt	2.842,0	2.844,3	2.849,3	492,3	2.940,3	91,0
Sygesikring m.v. i alt	4.499,0	4.440,7	4.536,7	777,9	4.658,0	121,3
Administration, Sundhed	109,6	109,6	109,6	23,5	109,6	0,0
Sundhed i alt	16.274,4	15.831,5	16.375,4	3.891,8	17.169,1	793,7

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

*= Korrigeret Budget + forventede budgetoverførsler

Bemærk, det NYE korrigerede budget er inklusiv forslaget til budgetoverførsler 2007 til 2008. Såfremt der kommer ændringer i beslutningen af overførselssagen, vil dette medføre tilsvarende ændring i den forventede difference.

Som det ses af tabellen vurderes på baggrund af 1. kvartal 2008 en merudgift på 793 mio. kr. Herudover er der som tidligere beskrevet manglende indtægter fra kommunerne vedrørende specialiseret genoptræning under indlæggelse, som skønnes til 27 mio. kr. i 2008, jfr. afsnit 7 Finansiering. I alt skønnes nettomerudgifter på 820 mio. kr.

På baggrund af regnskab 2007 er der tidligere vurderet et udgiftspres på 570 mio. kr. I udgiftspreset indgik en planlagt besparelse ved budgetforliget for 2008 på 150 mio. kr. Denne besparelse forudsættes realiseret, og korrigeres udgiftspreset herfor svarer tidligere vurdering til 420 mio. kr.

Den nye vurdering viser, at udgiftspreset er øget med 400 mio. kr. Der er to forhold, som giver anledning til den ændrede vurdering:

- Budgettet til primær sundhed er fastsat ud fra forudsætningerne i økonomiaftalen for 2008 mellem regeringen og Danske Regioner. Hertil kommer en forventet efterregulering på 30 mio. kr. Det forventes, at merudgiften bliver på 120 mio. kr. Den ændrede forventning skyldes blandt andet, at der i 2007 er 51 afregningsuger, mens der i 2008 er 53 afregningsuger.
- Der ses en markant udvikling i udgifterne til ny dyr medicin og nye behandlinger svarende til en merudgift på 280 mio. kr. Der er navnlig tale om øgede udgifter til kræftmedicin og kræftbehandlinger. I henhold til aftalen mellem Regeringen og Danske Regioner om gennemførelse af målsætningen om akut handling og klar besked til kræftpatienter af 12. oktober 2007 er det aftalt, at udviklingen på kræftområdet drøftes i forbindelse med økonomiforhandlingerne i 2008.

Der vil til Forretningsudvalgsmødet den 27. maj blive udarbejdet indstilling, der nærmere beskriver baggrunden for merudgifterne og styringen heraf. I **Bilag C** er der givet en foreløbig beskrivelse.

I de følgende afsnit gennemgås de økonomiske afvigelser i forhold til fælles puljer, sygesikring m.v. samt driften af hospitalerne.

De konkrete områder

De enkelte økonomiske afvigelser beskrives nærmere herunder.

A. Fælles puljer

Tabel 2.2 Oversigt over fælles puljer

	Mio.kr.	Budget 2007	Regnskab 2007	Budget 2008	Forv. regnskab 2008	Afvigelse
1.	Takststyringspuljer			611,2	683,4	72,2
2.	Ny dyr medicin			250,0	446,6	196,6
3.	Nye behandlinger			135,0	218,4	83,4
4.	Samhandel m. øvrige regioner	-303,7	-153,1	-308,2	-158,2	150,0
5.	Udvidet frit valg	41,2	156,0	157,2	157,2	0,0
6.	Uspecifiseret besparelse			-115,0	0,0	115,0
7.	Genoptræning	-95,0	-39,6	-97,9	-42,7	55,2
8.	Foreningsejede Sgh.	70,0	84,5	71,9	86,9	15,0
	Justeringer, forklaret andet steds mv., samt er forklaret for sig selv					-34,0
	Merudgifter i alt for Fællespuljer i øvrigt					653,4

1. Takststyringspulje

I februar 08 tiltrådte Regionsrådet plan for at nedbringe indfasningsperioden for mammografiscreening, fra 4 til 2 år. Dette medfører at udgifter til screeningsenheder mv. stiger med godt 17 mio. kr.

Hertil kommer merudgifter til den afledte kirurgiske aktivitet, der er vurderet til ca. 40 mio. kr. Endvidere er indregnet et mindre beløb på 15 mio. kr., til finansiering af en meget marginal meraktivitet.

Samlet set giver disse forventede initiativer en samlet merudgift i takststyringspuljen på ca. 70 mio. kr. Merudgiften vedrører finansiering af aktivitetsniveau der ligger over aktivitetsniveauet for 2007 inklusiv produktivitetskrav.

Det forventede merforbrug svarer til de hidtidige forventninger for takststyringspuljen.

2.-3. Ny dyr medicin og nye behandlinger, restfinansiering

I særskilt sag er der gjort rede for den fortsatte ibrugtagning af ny dyr medicin og nye behandlinger.

I forhold til de rest budgetbeløb, der er i budgettet i forlængelse af foreløbig udmøntning i januar måned, fremkommer der en budgetmæssig manko.

For ny dyr medicin udgør det finansielle problem 196,6 mio. kr.

Heri er der indregnet udgifter til ny kræftmedicin i 2008 på knap 80 mio.kr., mens der endnu ikke er indgået forståelse med regeringen om hvordan regionerne skal finansiere dette.

For nye behandlinger udgør den budgetmæssige manko 83,4 mio. kr.

Det skal bemærkes at udgifter til den kirurgiske og medicinske behandlingsgaranti på 48 timer endnu ikke er indregnet i udgiftsniveauet.

Disse merudgifter er markant over de hidtidige forventninger.

Vedrørende ny dyr medicin og nye behandlinger blev der i 2007 udmøntet 180 og 115 mio. kr. i forbindelse med midtvejsreguleringen af regionernes budgetter. Det betyder at forbrug og budget i regnskabet indgår i hospitalernes opgørelse, hvorfor "puljen er tom".

4. Samhandel over regionsgrænser

På kontoen for samhandel over regionsgrænser budgetteres med en nettoindtægt på 308 mio. kr. Regnskabsresultatet for 2007 blev alene en nettoindtægt på 158 mio. kr. Da der ikke på nuværende tidspunkt foreligger data for 2008, som vil kunne bruges til en prognose, forventes indtil videre samme regnskabsresultat som i 2007. Dette indebærer i givet fald en budgetoverskridelse på 150 mio. kr.

Med henblik på nedbringelse af merudgiften arbejdes med forslag på aktiv hjemtrækning af patientbehandling i andre regioner. Dette sker ved at tilskynde hospitalerne til at øge kapaciteten for de patientgrupper, der i dag behandles udenfor regionen.

De relevante hjemtrækningsprojekter er der hvor patientbehandlingen kan gennemføres til under DRG-værdien. Der er dog ofte nødvendige at foretage nødvendige etableringsomkostninger for at den tilstrækkelige kapacitet er til stede. I sådanne tilfælde skal projektet dog være rentabel set over en kortere årrække (som hovedregel 3 år).

Endvidere overvejes mulighederne for at øget indtægtpotentialet, uden der dog for indeværende påregnes væsentligt provenu herved. Dette kan ske ved at give hospitalerne mere budgetansvar for det samlede indtægtsniveau.

5. Privat sygehuse – udvidet frit valg

Kontoen for behandling på privathospitaler blev ved budgetlægningen for 2008 tilført betydelige midler, således at budgetbeløbet kom op på 157,2 mio. kr. (mod 41,2 mio. kr. i det oprindelige budget for 2007). Budgettet for 2008 er marginalt over forbruget i 2007.

Det fremgår dog af budgetbemærkningerne, at der ikke i det aktuelle budget er indeholdt væsentlige midler til de ekstra udgifter, der måtte følge af nedsættelse af behandlingsfristen til 1 måned pr. 1. oktober 2007.

Indtil videre er budgetafvigelsen antaget til 0, da det på grund af privathospitalernes rolle i arbejdskonflikten på sundhedsområdet ikke skønnes muligt at foretage en vurdering.

Hertil vil så kunne komme effekten af arbejdskonflikten på det offentlige hospitalsområde.

Til nærmere belysning af området på landsplan bruges følgende tabel, som netop er udarbejdet af Danske Regioner.

Tabel 2.3 Den estimerede aktivitetsværdi i forbindelse med offentligt betalt behandling på private sygehuse 2007 fordelt på regioner.

Kr.	I alt	Udgifter pr. indbygger
Region Nord	115.567.908	193
Region Midt	153.017.128	128
Region Syd	131.489.225	110
Region Hovedstaden	211.093.602	132
Region Sjælland	152.219.754	190

Kilde: Bearbejdede data fra Landspatientregisteret.

Som det fremgår, har Region Midtjylland haft det næstlaveste forbrug pr. indbygger. Endvidere arbejdes for indeværende med egentlig udbud vedrørende køb af MR-scanninger, samt der søges samarbejdspartnere vedrørende hele det ortopædkirurgiske område. Alt sammen med henblik på at sikre en billigere styrk pris pr. borger der behandles i privat regi.

6. Ukonkretiserede besparelser i budget 2008

Ved budgetlægningen for 2008 blev det forudsat, at der ved effektiviseringer i forbindelse med strukturplanen skulle tilvejebringes besparelser svarende til 100 mio. kr.

I forbindelse med akutforliget er den præhospitale indsats opprioriteret med 15 mio. kr. Beløbet er forudsat finansieret af yderligere effektiviseringer i forbindelse med strukturplanen, så det samlede krav er på 115 mio. kr.

I forbindelse med strukturplanen skal det vurderes, hvordan effektiviseringer for i alt 115 mio. kr. kan gennemføres. Der er imidlertid ikke i skrivende stund effektueret nogen af disse besparelser.

7. Genoptræning

Der budgetteres her med en indtægt på 97,9 mio. kr. i 2008 for den ambulante genoptræning regionen udfører for kommunerne, hvilket er en teknisk fremskrivning af 2007-budgettet. Det fremgår samtidig af budgetbemærkningerne, at dette niveau næppe vil blive opnået. Der forventes da heller ikke en indtægt på mere end knap 43 mio. kr., svarende til en mindreindtægt på omkring 55 mio. kr. Tallet bygger på erfaringerne fra regnskab 2007.

Hertil kommer kommunal medfinansiering af den genoptræning der foregår under indlæggelse. Her forventes tilsvarende et budgetproblem på 27 mio. kr. - ligeledes med baggrund i situationen i 2007.

Genoptræningsområdet indeholder meget komplekse problemstillinger i forhold til registrering og afgrænsning af henholdsvis kommunale og regionale opgaver, gråzoner mellem opgaver, der afregnes med henholdsvis 100 % og 70 % af DRG-værdien, gråzoner mellem behandlingsopgaven og genoptræningsopgaven, som er affødt af strukturreformen. Hertil kommer, at der er stor forskel på praksis mellem regionshospitalerne og mellem kommunerne.

Dette har medført markante vanskeligheder med hensyn til at sikre en ensartet og fyldestgørende registrering. Regionshospitalerne har gennemgået registreringerne i januar 2008. Dette har dog kun medført mindre forbedringer i indtægten.

Kontakter til de øvrige regioner indikerer, at Region Midtjyllands problemer omkring genoptræning også findes i de øvrige regioner, og derfor synes at være et landsdækkende problem.

I forbindelse med kommunalreformen gennemførtes en DUT-regulering vedrørende genoptræning, der skulle have svaret til de tidligere amters udgifter til genoptræning. Da de øvrige regioner melder om en ubalance svarende til Region Midtjyllands har der været tale om en kraftig overvurdering af de tidligere amters udgifter. Regionernes bloktilskud er derfor reduceret med et større beløb end de reelle udgifter. Der påregnes en midtvejsdrøftelse med regeringen om dette emne.

8. Foreningsejede sygehuse

Det gælder for området at prognosen for 2008 bygger på regnskab 2007. Der er på landsplan igangsat arbejde med kontrol af om hver institution har haft højere aktivitet end angivet i sundhedsloven, hvis det er tilfældet skal aktiviteten nedjusteres de kommende år. Hver region skal kontrollere de institutioner, der er beliggende i regionen på alle 5 regioners vegne.

B. Hospitalerne

For hospitalerne forventes der overordnet set økonomisk balance, jf. dog nedenfor om betalingsforskydning vedrørende investeringer i forbindelse med hjemtagning.

For så vidt angår Horsens/Brædstrup og Randers/Grenå forventes der, som følge af etableringsomkostninger ved hjemtagning af patientbehandlinger, en betalingsforskydning på i alt 12 mio. kr. Etableringsomkostningen vil være tilbagebetalt over en 3-årig periode, denne forudsætning var en del af de oprindelige plan for hjemtrækningen.

For alle hospitaler er der fra 2007 til 2008 konstateret en væsentlig stigning i ejendomsværdierne. Det betyder at udgiften til kommunal dækningsafgift er markant stigende. For hospitalerne under ét giver det et samlet udgiftspres på 14,0 mio. kr., hvoraf de 11,3 mio. kr. vedrører hospitalerne beliggende i Århus kommune.

Tabel 2.4 Stigende kommunal dækningsafgift

Randers/Grenå	0,00 mio. kr.
Viborg	0,60 mio. kr.
Skejby	4,40 mio. kr.
Århus	6,90 mio. kr.
Silkeborg	0,70 mio. kr.
Vest	0,40 mio. kr.
Horsens	1,00 mio. kr.
	14,00 mio. kr.

Endvidere er der for hospitalerne overført beløb fra 2007 på i knap 80 mio.kr. Dette er et samlet netto beløb der skal dække almindelige betalingsforskydninger og de respektive andele af endnu ikke realiseret engangsbesparelse for 2007. Det vurderes at der udestår ca. 40 mio.kr.

C. Justeringer som følge af regnskab 2007

I forbindelse med opgørelsen af regnskab for 2007 blev der konstateret en række mindre afvigelser i forhold til skønnene i løbet af året. En række af disse elementer går i "hver sin retning", hvorfor det samlede regnskabsresultat ikke var væsentligt påvirket heraf.

Det foreslås at alle disse afvigelser omplaceres, med henblik på en samlet økonomisk neutralitet.

Tabel 2.5 Oversigt over omplaceringer

- Takststyringspulje restfinansiering	14,2 mio. kr.
- Dobbeltbudgettering af Afdeling for Indkøb og logistik	-15,0 mio. kr.
- Friklinikken i Brædstrup	19,0 mio. kr.
- Selvejende institutioner	15,0 mio. kr.
- Mindreudgifter til Patienttransport	-40,0 mio. kr.
- Delingsaftaler, Nord og Syd	6,8 mio. kr.
I alt	0,0 mio. kr.

Som følge af permanentgørelse af aktivitetsniveau i 2007, er der i anden sag gjort rede for budgetmæssig manko på ca. 14 mio. kr.

I forbindelse med dannelsen af regionens første budget blev der, ved en fejl, gennemført en dobbeltbudgettering af Afdeling for Indkøb og Logistik. Dette frigør 15 mio. kr. i 2008. For 2007 indgår beløbet som en del af den samlede mindreudgift på Fælles for Hospitalerne.

I løbet af 2007 er aktiviteten på Friklinikken i Brædstrup øget væsentligt. Aktiviteten er – i praksis – en del af regionens egen interne garantiordning, hvorved klinikken bidrager til at sikre en samlet effektiv patientbehandling, da alternativet er øget behandling på privatklinikker til fuld omkostning. Derfor indstilles at den budgetmæssige manko på ca. 19 mio. kr. tilvejebringes gennem interne omplaceringer.

Vedrørende selvejende institutioner er der i regnskabet konstateret et merforbrug på 15 mio. kr. Det må påregnes at dette fortsætter i 2008. Der er tale om institutioner, der har defineret udgiftsramme i Sundhedsloven, eksempelvis gigtsanatorier og sclerosehospitaller.

På patienttransportområdet er der i forbindelse med regnskabsafslutningen for 2007 konstateret at der ikke er sket modregning for den mulige momsafløftning. Idet udgiftsrammen ved budgetlægning 2008 blev hævet, er der indirekte sket en overbudgettering på ca. 40 mio. kr.

Endelig pågår der stadig forhandlinger med Regionerne Nordjylland og Syddanmark om ydelser, der tidligere blev leveret uden regning internt i de gamle amter (Viborg og Vejle). Alle disse ydelser skal nu prissættes. Hertil vurderes det nødvendigt at reservere yderligere 7 mio. kr., ud over de oprindeligt afsatte 8 mio. kr. Der er tale om nettobeløb.

Overført "gæld"

Rent teknisk er der i budgettet indregnet "gældsposter" i form af overførte underskud fra 2007 – bortset fra den del, der var placeret på de enkelte hospitaler, jf. sagen om overførsel af budgetbeløb fra 2007 til 2008.

Hovedparten af beløbet, er nu placeret som en negativ budgetregulering på 291,7 mio. kr. under Fælles Puljer. Den resterende del på 61,0 mio. kr. er rent teknisk indberettet under Primær Sundheds medicinkonto, idet det modsvarer den ultimo 2007 forventede merudgift på kontoen. Merudgiften blev dog alene på 39 mio. kr.

Den overførte ubalance er ikke indregnet i den samlede økonomiske ubalance, idet det ikke vurderes realistisk at realisere en sådan besparelse, den samlede situation taget i betragtning.

D. Primær Sundhed

Udgifterne til Primær Sundhed er budgetteret i overensstemmelse med økonomiaftalen, og det fremgår da også af budgetbemærkningerne, at dette ikke forventes at være tilstrækkeligt. Der forventes nu et samlet budgetproblem på 121,3 mio. kr., som fordeler sig på 60,3 mio. kr. (brutto) på medicin og 91,0 mio. kr. på øvrig sygesikring. Endelig forventes en efterregulering på ca. 30 mio.kr. vedrørende medicingarantien for 2007.

Tabel 2.6 Forventet regnskab for Primær Sundhed

Mio.kr.	Budget 2007	Regnskab 2007	Budget 2008	Forv. regnskab 2008	Afvigelse
- Medicin	1.582,0	1.620,7	1.657,0	1.717,3	60,3
- Efterregul medicingaranti 07					-30,0
- Øvrig Sygesikring *	2.692,7	2.720,0	2.842,0	2.933,0	91,0
Primær Sundhed i alt					121,3

* Eksklusiv puljer

Udgifterne til Primær Sundhed ligger over det niveau, der hidtil har været indregnet i regionens samlede budgetmæssige udfordring, idet det har været forudsat at hele sygesikringsområdet kunne holdes indenfor aftalerammerne i økonomiaftalen.

Beregningen af udgiftsniveauet er sket på følgende måde:

- Der tages udgangspunkt i regnskabet for 2007
- Dette korrigeres fra Danske Regioners prisfremskrivning på 0,0 % for medicin og 3,4 % for øvrig sygesikring.
- Den gennemsnitlige realvækst for de seneste 3 år, som konkret er beregnet for følgende områder:
  - Almen læger (2,99 %)
  - Speciallæger (3,71 %)
  - Medicin (5,83 %)
  - Fysioterapi (2,15 %)
- Sammenholdt med 2007 er der tillagt 2 ekstra afregningsuger for almen lægeområdet med en udgift pr. ekstra afregningsuge på 14,7 mio. kr. Øvrige områder er månedsafregnet.

Det bemærkes, at såfremt der på medicinområdet havde været anvendt væksten fra 2006 til 2007 på 7,85 % i stedet for gennemsnittet for de sidste 3 år på 5,83 %, ville skønnet for 2008 have været 30 mio. kr. højere. Medicinudgifterne synes i disse år at være i opdrift på grund af forventet færre patientudløb, men er generelt ustabile, så udsving må forventes.

Budgettet på medicinkontoen er fastlagt på aftaleniveauet i henhold til økonomiaftalen for budget 2008, hvilket ikke er på niveau med de forventede udgifter.

Disse er dog opgjort brutto, dvs. før efterregulering af statsgarantien for 2007 og evt. midtvejsregulering af statsgarantien for 2008. Effekten af statsgarantien bestemmes imidlertid af udviklingen i medicinudgifterne på landsplan.

Det skal således understreges at forventningerne på medicinkontoen på såvel udgiftssiden som de forventede budgetreguleringer er behæftede med særlig stor usikkerhed.

På øvrige sygesikring forventes et samlet balanceproblem på 91,0 mio. kr., hvilket er lidt mindre end forventet ved budgetlægningen. Udgiftsudviklingen på alle de større konti (almen lægehjælp, speciallægehjælp, fysioterapi, tandlægehjælp) udvikler sig som forventet, dog er udgiftsstigningen til fysioterapi lidt mindre end forventet.

Der erindres om, at der i budgetbemærkningerne for 2008 var medtaget følgende afsnit:

“Udgiftspreset forventes at blive større på kontoen “Almen lægehjælp”, end det der her er indarbejdet i budgettet. Det ekstraordinære udgiftspres er en følge af en række forskellige faktorer, heriblandt nogle tekniske faktorer (2 ekstra afregningsuger), stigning i udgifterne til videreuddannelse af læger i almen praksis og en større aktivitetsstigning end den, der er indregnet i dette budgetforslag.”

Amanuensisfonden, som er en fond der udbetaler løn til uddannelseslæger i almen praksis nedlægges pr. juli 2008. Der er pt. lidt usikkerhed om, hvordan økonomien for fonden generelt vil være i indeværende og de kommende år, men det er besluttet at en del af formuen i fonden tilbageføres til regionerne. For Region Midtjylland er dette beløb skønnet til ca. 6 mio. kr., som er indarbejdet i udgiftsskønnet.

Målgruppen for patienter der kan modtage psykologhjælp er udvidet (patienter med depressioner). Der er tilført midler hertil, men det er endnu uklart i hvilket omfang disse midler vil kunne dække de faktiske udgifter.

Der er foretaget en reform på speciallægeområdet (knækgrænsereform), hvilket indebærer, at der er mulighed for at udvide omsætningen uden fratæk i honorar. Der er kalkuleret med merudgifter i dette økonomiskøn, men de økonomiske konsekvenser heraf er generelt usikre.

Den vederlagsfrie fysioterapi forventes overført til kommunerne i 2008 og i den forbindelse forventes en større DUT-regulering. Hertil kommer forventede DUT-reguleringer som følge af ændringer i regelsættet vedr. tilbud om fodterapi og rejsesygesikring.

E. Væsentlige økonomiske forudsætninger

De samlede økonomiske vurderinger tager udgangspunkt i følgende væsentlige økonomiske og aktivitetsmæssige forudsætninger:

- Den samlede aktivitet for 2008 svarer til forudsætningerne i økonomiaftalen, således er eventuel økonomi til meraktivitet – ud over konsekvenserne af mammografi-beslutningen – ikke indregnet.
- Det forudsættes at lønfremskrivningen fra 2007 til 2008, der er budgetteret til 3,25 %, efterreguleres når de endelige overenskomster for 2008 er kendte. Der er indgået aftale mellem Danske Regioner og regeringen om en opregulering til 4,0 %.
- At de indstillede overførsler fra 2007 til 2008 tiltrædes som administrativt indstillet.
- At den konstaterede ubalance i 2007 angående beregningsforudsætninger om kommunal medfinansiering løses centralt. Andrager ca. 50 mio. kr.
- At der indgås aftale med regeringen om finansiering af "akut kræft". Udgifter hertil er endnu ikke indregnet i den økonomiske vurdering.
- Den igangværende arbejdskonflikt er ikke forsøgt estimeret hverken økonomisk eller aktivitetsmæssigt.

Aktivitetsvurderinger

I forbindelse med permanentgørelsen af aktivitetsniveauet fra regnskab 2007 ind i 2008 skal der ske en genberegning af alle aktivitetsbudgetterne for hospitalerne.

Som udgangspunkt er DRG-værdien – og dermed aktivitetskravet – lig regnskab 2007 tillagt produktivitetsskrav på enten 2,3 % eller 2,7 %. Hertil kommer værdi af konkret igangsatte initiativer.

For indeværende er skønnet dog at hospitalerne vil præstere en meraktivitet, som ligger 2-3 % over økonomiaftalens aktivitetsmæssige forudsætninger.

Samlet er der afsat en mindre pulje på i alt 50 mio. kr. til finansiering af meraktivitet. Heraf forventes langt hovedparten at stamme fra afledt kirurgisk aktivitet ved hurtigere implementeringstakt af mammografiscreening.

Der henvises i øvrigt til aktivitetsskemaerne i det følgende inkl. de der anførte bemærkninger.

Bonusordningen tages ud af takstmodellen for 2008

Der er i takstmodellen for 2008 indlagt en bonusordning til sikring af hurtigere forundersøgelser på hospitalerne. Bonuspuljen er fastsat til 25 mio. kr.

Det har i staben været forsøgt at finde frem til en brugbar fordelingsmetode. Udgangspunktet for dette arbejde har været at honorere hurtig gennemførelse af forundersøgelser med henblik på at lede så mange patienter ind i offentligt behandlingsregi som muligt.

Det har vist sig vanskeligt i de tilgængelige data at identificere for det første selve forundersøgelserne og for det andet den periode, der skal danne grundlag for at tildele en bonus.

Der findes en kode for forundersøgelse, men denne anvendes i dag i meget varierende grad på hospitalerne. Markørerne for perioden fra henvisningen til forundersøgelsen har endvidere vist sig ikke at være valide. Det hænger sammen med, at variablene er udformet forskelligt og bruges forskelligt i regionens 5 patientadministrative systemer.

Det vil kræve et større udredningsarbejde at afklare, om de patientadministrative systemer kan ensrettes. Hertil kommer selve arbejdet med at ændre systemerne. Endvidere vil det være nødvendigt med ensretning af registreringspraksis. Alt i alt vil der skulle lægges en ikke ubetydelig mængde ressourcer i dette arbejde.

På nuværende tidspunkt er der ikke grundlag for at udmønte bonusbeløbet på en homogen og fair måde.

Set i lyset af Region Midtjyllands betydelige økonomiske udfordringer betyder dette, at der mellem administration og hospitaler er opnået enighed om det hensigtsmæssige i at indstille at planerne om en bonusordning skrinlægges.

Budgettekniske omplaceringer

Lejligheden benyttes i øvrigt til at få en række budgettekniske omplaceringer som tilsammen går i 0 kr. på plads. En række af disse har fortsat karakter af "oprydning" fra amternes tid, hvor ikke alt kom på plads ved udarbejdelsen af budgettet for 2008 – f.eks. er overflytningen af RH Odder fra Århus til Horsens først nu forhandlet endeligt på plads. Dette udgør langt den største post af samlede omflytninger på 61,1 mio. kr.

Omplaceringerne der relateret sig til denne økonomi- og aktivitetsrapport fremgår af **Bilag A**. Endvidere vedlægges **Bilag B**, som er de tekniske budgetomplaceringer der kan foregå administrativt, til orientering.

2.2 Aktivitet

Udvalgte nøgletal for den forventede aktivitet

Tabel 2.7					
Antal udskrevne					
Aktivetsmål	Forudsat aktivitet B2008	Korrigeret forudsat aktivitet B2008	Aktivitet pr. 31.03 2008	Forventet aktivitet R2008	Diff. FA 2008 - KA 2008
Hospitaller m.v.					
Friklinikken, Brædstrup	46	223	0	223	-
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	17.733	19.327	4.908	21.583	2.256
Regionshospitalet Randers og Grenaa	31.267	31.692	7.467	31.692	0
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkjøbing og Tarm	51.576	51.577	11.623	51.577	0
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	18.500	18.226	4.295	18.226	0
Århus Universitetshospital, Skejby	35.500	36.534	8.812	35.248	-1.286
Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive	38.450	37.877	9.735	37.877	0
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	61.000	62.350	15.101	62.350	0
Hospitaller i alt	254.072	257.806	61.941	258.776	970

Tabel 2.8					
Ambulante besøg					
Aktivetsmål	Forudsat aktivitet B2008	Korrigeret forudsat aktivitet B2008	Aktivitet pr. 31.03 2008	Forventet aktivitet R2008	Diff. FA 2008 - KA 2008
Hospitaller m.v.					
Friklinikken, Brædstrup	11.123	16.437	4.010	16.437	-
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	116.530	121.685	32.692	139.190	17.505
Regionshospitalet Randers og Grenaa	172.079	181.099	32.903	181.099	0
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkjøbing og Tarm	278.102	251.317	80.411	251.317	0
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	100.000	106.902	22.496	106.902	0
Århus Universitetshospital, Skejby	174.000	197.914	47.289	185.000	-12.914
Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive	224.910	238.320	55.497	238.320	0
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	461.000	498.626	104.531	498.626	0
Hospitaller i alt	1.537.744	1.612.300	379.829	1.616.891	4.591

Tabel 2.9		Gns. liggetid			
Aktivitetsmål	Forudsat aktivitet B2008	Korrigeret forudsat aktivitet B2008	Aktivitet pr. 31.03 2008	Forventet aktivitet R2008	Diff. FA 2008 - KA 2008
Hospitaller m.v.					
Friklinikken, Brædstrup	1,0	1,0	-	1,0	-
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	4,6	4,6	4,4	4,6	0,0
Regionshospitalet Randers og Grenaa	3,9	3,9	4,0	3,9	0,0
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkjøbing og Tarm	4,1	4,1	4,1	4,1	0,0
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	4,3	4,3	4,2	4,3	0,0
Århus Universitetshospital, Skejby	3,6	3,6	3,6	3,6	0,0
Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive	4,1	4,1	3,9	4,1	0,0
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	4,3	4,3	-	4,3	0,0
Hospitaller i alt	-	-	-	-	-

For indeværende er forventninger til den samlede aktivitet sparsomme, dels på grund af manglende DRG-dataleverancer fra Staten, dels fordi der endnu ikke er sket en færdigregistrering af de første 2 måneder.

Der er i skemaerne under korrigeret forudsat aktivitet indregnet den faktiske aktivitet for 2007 tillagt de differentierede produktivitetskrav. Hertil skal efterfølgende lægges de aktivitetskrav, der følger af igangsatte nye behandlinger samt aktivitetsvirkningerne af mammografiscreening og den heraf afledte aktivitet.

Alle aktivitetsdata skal genberegnes når der er valide DRG-data tilgængelige, således at der er retvisende styringsdata for hospitalerne. Disse måltal skal ses i forlængelse af de beløb, der udmøntes til fastholdelse af aktivitetsniveau mv.

Samlet set for hospitalerne forventes således en vækst fra 2007 til 2008 på knap 3 %, der er sammensat af produktivitetskrav på gennemsnitlig 2,5 % og værdi af nye behandlinger.

I forhold til økonomiaftalen, hvor aktiviteten opgøres i forhold til bopæl i Region Midtjylland, er forventningen en stigning på 2-3 % udover aktivitetskravet i aftalen på 8,8 % fra 2006 til 2008, da det er forventningen, at samhandlen med andre regioner også betyder en aktivitetsstigning for patienter bosiddende i Region Midtjylland.

2.3 Anlæg

I nedenstående tabel angives det, om der er afvigelse mellem rådighedsbeløb for 2008 for anlægsprojekter på de enkelte hospitaler og det forventede regnskab for 2008. Vurderingen er udelukkende foretaget ud fra rådighedsbeløb for 2008.

Table 2.10 Expectations to construction

Rådighedsbeløb, mio. kr.	Opr. B2008	Korrigeret B2008	Ny Korrigeret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008-NyKB08*
Hospitaller m.v.						
Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder	12,5	17,0	23,5	2,3	23,5	0,0
Regionshospitalet Randers og Grenaa	1,1	10,5	19,1	1,3	19,1	0,0
Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm	120,0	128,2	173,2	22,5	173,2	0,0
Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter	0,3	11,0	12,5	0,4	12,5	0,0
Århus Universitetshospital, Skejby	11,2	42,9	68,9	6,6	68,9	0,0
Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive	0,0	4,6	17,0	0,4	17,0	0,0
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus	119,2	190,8	273,8	23,3	273,8	0,0
Sundhed – fælles puljer og reserver						
Rammebevilling til bygn. vedl.	46,0	46,0	47,8	0,0	47,8	0,0
Rammebevilling medicoteknisk udstyr	257,8	51,1	62,9	0,0	62,9	0,0
Medicoteknisk udstyr inkl. kræftområdet	0,0	403,9	418,8	0,0	418,8	0,0
Det Nye Universitetshospital i Århus	17,4	61,6	56,8	2,5	56,8	0,0
Reserver						
Somatik og Behandlingspsyk.	65,0	25,4	36,1	0,0	36,1	0,0
I alt	650,4	993,0	1.210,4	59,4	1.210,4	0,0

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

*= Korrigeret Budget + forventede budgetoverførsler

The primary deviations between the corrected budget for 2008 and the expected 2008 account are due to transfers of available funds from 2007 to 2008. It is expected that these transfers will be made in connection with the upcoming transfer agreement, which will be presented to the Regional Council.

For the new university hospital, there is a 45 million kr. grant in 2008. The grant is for wages and running costs of the project department and purchase of advisory services for the planning of the new university hospital.

The Regional Council decided on December 12, 2007, to award the contract for the overall advisory work to the consortium C. F. Møller m.fl. Following this, the project department and C. F. Møller m.fl. have worked on the contract award and on a plan for the development of a health plan for the construction of the new university hospital. The health plan sets the requirements for the construction, which forms the basis for the development of the detail plan, the functional layout, the design and the progress of the construction process. The health plan is therefore a prerequisite for the further work – the construction process – and the construction, which will be carried out. The more work is done on the health plan, the less risk there is of significant cost overruns.

forsinkende ændringer senere. Helhedsplanarbejdet forventes at forløbe fra medio 2008-2009. Derefter startes detailprojekteringen.

Rådgivergruppen og projektafdelingen er ved at udarbejde et budget for helhedsplanarbejdet. Udgiften til helhedsplanarbejdet i 2008 forventes at blive væsentligt større end det forudsatte beløb i bevillingen til Det Nye Universitetshospital i 2008. En sag om helhedsplanarbejdet og de afledte økonomiske konsekvenser vil blive forelagt Regionsrådet snarest muligt.

Stråleterapienheden i Herning

I forbindelse med Regionsrådets temadage den 29. – 30. januar 2008, blev Regionsrådet orienteret om, at administrationen – for at fremme processen - den 21. december 2007 havde fremsendt en forespørgsel omkring lånedispensation på i alt 183,9 mio. kr. til finansiering af etableringen af Stråleterapienheden i Herning.

Den 26. marts 2008 modtog regionen afslag på ansøgningen om lånedispensation. Begrundelsen var, at en lånedispensation til projektet ikke ville være i overensstemmelse med det forudsatte anlægsomfang og de forudsatte lånemuligheder for regionerne i økonomiaftalerne for 2007 og 2008.

Efterfølgende har administrationen sendt et brev til Velfærdsministeriet for at redegøre nærmere for sagens forhistorie og argumentere nærmere for at opnå en lånedispensation til etablering af Stråleterapienheden i Herning.

For det første har regeringen/de centrale sundhedsmyndigheder og Danske Regioner vedtaget, at regionerne skal opprioritere initiativer på kræftområdet. Bl.a. akutkræftaftalen. For det andet blev der redegjort for, at problemstillingen kunne have været løst, hvis Indenrigs- og sundhedsministeriet allerede i 2006 havde godkendt Ringkjøbing Amts ansøgning af 26. april 2006 til statslige lånepuljer om etablering og lånefinansiering af en ny Stråleterapienhed i Herning. Her blev der i første omgang givet afslag begrundet i, at Sundhedsstyrelsen endnu ikke havde godkendt etableringen af Stråleterapienheden i Herning. Efterfølgende har Sundhedsstyrelsen godkendt etableringen af Stråleterapienheden i Herning.

Administrationen har den 7. maj 2007 ikke fået svar på sin sidste henvendelse.

3 VURDERING AF PSYKIATRI OG SOCIAL

Psykiatri- og socialområdet budget omfatter behandlingspsykiatrien, der er en del af finansieringskredsløbet for Sundhed, og tilbud på social- og kommunikationsområdet, som er fuldt takstfinansieret af kommunerne.

Økonomien for behandlingspsykiatrien beskrives i afsnit 3.1, mens aktiviteten beskrives i afsnit 3.2. I afsnit 3.3 beskrives økonomi for social- og kommunikationsområdet, mens aktiviteten beskrives i afsnit 3.4. Administrationen for psykiatri- og socialområdet beskrives i afsnit 3.5 og anlægsprojekterne i afsnit 3.6.

3.1 Økonomi – behandlingspsykiatri

I tabel 3.1 er der givet en samlet vurdering af økonomien for behandlingspsykiatrien fordelt på Børn og Ungdomspsykiatrien, de tre voksenpsykiatriske distrikter og fælles udgifter og indtægter.

Tabel 3.1 Vurdering af økonomien for behandlingspsykiatrien

Mio. kr., nettodriftsudgifter	Opr. B2008	Korrigeret B2008	Ny korrigeret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008-NyKB08*
Behandlingspsykiatrien						
Børn, Unge og Specialrådgivning	240,5	240,5	247,2	52,6	247,2	0,0
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	496,5	487,1	499,2	126,6	506,2	7,0
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	330,7	343,5	339,6	69,7	315,9	-23,7
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	153,6	155,6	155,6	31,2	155,6	0,0
Færdigbeh. patienter - indtægt	-10,3	-10,3	-10,3	-0,1	-10,3	0,0
Fælles udgifter/indtægter	18,2	13,9	14,1	0,5	14,1	0,0
Behandlingspsykiatrien i alt	1.229,2	1.230,3	1.245,4	280,6	1.228,7	-16,7

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

*= Korrigeret Budget + forventede budgetoverførsler

Der er budgetmæssigt overført 4,2 mio. kr. til primær sundhed til forsøgsordning til psykologhjælp. Modsat er tilført 6,1 mio. kr. til dækning af udgifter i forbindelse med udlevering af vederlagsfri medicin til nydiagnosticerede skizofrene patienter og psykiatriske patienter med behandlingsdom i en begrænset periode. I det korrigerede budget indgår de ændringer, der blev besluttet i Regionsrådet i december 2007 vedrørende overførsler fra 2007 til 2008. Der overførtes samlet 5,2 mio. kr. for behandlingspsykiatrien.

I det Ny korrigerede budget er de overførsler, som der er ansøgt om i den nye overførselssag medtaget. Afgivelserne viser vurderingen af det forventede regnskabsresultat i forhold til dette Ny korrigerede budget.

Sammenfattende vurdering af økonomi inden for behandlingspsykiatrien

Det forventes, at det samlede driftsresultat vil give et mindreforbrug på 16,7 mio. kr. Ca. halvdelen af det forventede overskud skyldes dog merindtægter i 2008 på baggrund af aftale med Region Nordjylland om behandling af patienter fra det tidligere Viborg Amt. Aftalen udløber med udgangen af 2008.

Psykiatriledelsen forventer, at det forventede driftsoverskud bl.a. anvendes til ufinansierede psykiatripuljeprojekter fra amternes tid, dækningsafgifter, merudgifter til lægelig videreuddannelse og omstillingsudgifter i forbindelse med gennemførelsen af Psykiatriplanen.

Generelt er det i vurderingerne forudsat, at der bliver givet kompensation for de nye overenskomster på sundhedsområdet i det omfang, de har konsekvenser ud over de i budgettet indarbejdede forudsætninger.

Til de enkelte driftsområder er der følgende kommentarer:

Børn, unge og specialrådgivning

Den altovervejende del af budgettet vedrører børne- og ungdomspsykiatrien. Af det samlede nettodriftsbudget på 247,2 mio. kr. vedrører 26,0 mio. kr. aktiviteterne på Taleinstituttet (læbeganespalte og logopæder).

Det samlede budget for børne- og ungdomspsykiatrien forventes at balancere i 2008.

I forventningen indgår, at der tilføres 5,1 mio. kr. til meraktivitet i 2008 i forbindelse med indførelse af udvidet udrednings- og behandlingsret i børne- og ungepsykiatrien. Herudover er der udgifter til leje af lokaler, hvor der er indgået lejeaftale i Herning.

På Taleinstituttet (læbeganespalteområdet) og vedr. patienter med erhvervet hjerneskade efter blodprop, hjerneblødning m.v. (logopæder) forventes det, at regnskabet svarer til budgettet i 2008. For 2008 er driftsbudgettet forøget med 3,7 mio. kr. til at dække merudgifterne i 2008 vedr. logopæderne.

Regionsrådet har den 23. maj 2007 vedtaget at Børn, Unge og Specialrådgivning leverer ydelser fra Børn og Unge Centret til sundhedsområdet. Det drejer sig om den tidlige specialiserede indsats i forhold til børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne. Børn og Unge Centret leverer ydelser til sundhedsområdet i den periode tilbuddet til barnet er omfattet af sundhedsloven. Det drejer sig om den fase, hvor barnet udredes og behandles på sygehuset og den fase, hvor barnet modtager specialiseret ambulat genoptræning.

Det er aftalt, at Børn og Unge Centret tilføres 2,6 mio. kr. mod levering af 3.750 timer til sygehusene. Det forudsættes, at midlerne tilføres budgettet for 2008.

Distrikt Øst

Økonomien i behandlingspsykiatrien i distrikt Øst er tredelt. For det første er der de afdelinger, der forventer budgetoverholdelse. For det andet forventer tre af de kliniske senge-afdelinger merforbrug, der primært er begrundet i merudgifter til såvel læger som plejefagligt personale. Samlet er merforbruget på disse afdelinger i distrikt Øst anslået til 7 mio. kr. For det tredje forventes på de tværgående konti merforbrug. Det omfatter merudgifter til en række svært afviselige udgifter, bl.a. bygningsudgifter og merudgifter til køb af pladser i andre regioner. Samlet set er merforbruget på de tværgående konti anslået til 6,5 mio. kr.

Der er igangsat arbejde med en handlingsplan, som skal nedbringe dette merforbrug på i alt 13,5 mio. kr. På nuværende tidspunkt vurderes det, at tiltagene i handlingsplanen vil have den

effekt, at merforbruget i 2008 nedbringes med mellem 5 og 8 mio. kr. D.v.s. aktuelt skønnes det, at det forventede helårsresultat for behandlingspsykiatrien i distrikt Øst bliver et merforbrug i størrelsesordenen ca. 7 mio. kr.

I den økonomirapport, der udarbejdes på baggrund af forbruget i 1. og 2. kvartal, vil handlingsplanen blive konkretiseret.

Distrikt Vest

Samlet set er der for Distrikt Vest beregnet et mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget på 23,7 mio. kr. Sammenfattende kan det forventede mindreforbrug opgøres således:

- Merindtægt/mindreudgift for behandling af patienter fra/i andre regioner 8,7 mio. kr.
- Mindreforbrug på centrale puljer og lokalt afsatte midler som følge af tidsforskydning af psykiatriplan 9,1 mio. kr.
- Øvrige forventede mindreudgifter bl.a. som konsekvens af ubesatte stillinger 5,9 mio. kr.

Det forventede mindreforbrug skal ses i forhold til, at der i det Ny korrigerede budget overføres 8,9 mio. kr. fra 2007 til 2008. Ses der bort fra denne overførsel udgør det forventede mindreforbrug 14,8 mio. kr.

Distrikt Syd

Det forventes, at resultatet for distriktet vil være balance ved udgangen af 2008. Det overførte mindreforbrug fra 2007 på 2,0 mio. kr. forudsættes at kunne anvendes til omlægning og afvikling af tilbud i forbindelse med vedtagelsen af psykiatriplanen.

Fællesudgifter og -indtægter

Det forventes, at forbruget på udgiftssiden vil svare til det korrigerede budget. Indtil videre har staten kun afregnet indtægter for ganske få færdigbehandlede. Da indtægterne afregnes med stor forsinkelse og på baggrund af det endelige resultat for 2007 forventes indtægterne i 2008 at svare til det afsatte beløb.

3.2 Aktivitet – behandlingspsykiatri

Tabel 3.2 og 3.3 viser aktiviteten for den stationære psykiatri.

Udvalgte nøgletal for den forventede aktivitet under behandlingspsykiatrien

Tabel 3.2 Sengedage						
Aktivitetsmål	Forudsat aktivitet B2008	Korrigeret forudsat aktivitet B2008 *)	Aktivitet pr. 31.03 2008	Forventet aktivitet R2008	Diff. FA 2008 - KA 2008	Diff. i %
Behandlingspsykiatri						
Børn og Unge: heldøgnsenge	18.000	18.000	3.950	15.800	-2.200	-12,2%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	75.200	75.200	19.091	76.000	800	1,1%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	56.831	56.831	10.082	59.114	2.283	4,0%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	27.594	27.594	6.774	27.217	-377	-1,4%
Tilbud under behandlingspsykiatri i alt	177.625	177.625	39.897	178.131	506	0,3%

*) Beregningen er foretaget på følgende måde: antal pladser x 365 dage x belægningsprocent på 90 %.

Tabel 3.3 Belægning i procent						
Aktivitetsmål	Forudsat aktivitet B2008	Korrigeret forudsat aktivitet B2008	Aktivitet pr. 31.03 2008	Forventet aktivitet R2008	Diff. FA 2008 - KA 2008	Diff. i %
Behandlingspsykiatri						
Børn og Unge	90,0%	90,0%	78,5%	78,5%	-11,5	-12,8%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	90,0%	90,0%	100,0%	95,0%	5,0	5,6%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	90,0%	90,0%	94,0%	94,0%	4,0	4,4%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	90,0%	90,0%	88,6%	88,5%	-1,5	-1,7%

Samlet forventes antallet af sengedage stort set at svare til budgettet. Dette dækker dog over ret betydelige udsving for de enkelte driftsområder, jf. tabel 3.2.

Den ambulante besøgsaktivitet og antal personer, der er i kontakt med behandlingspsykiatrien er opgjort i tabel 3.4 og 3.5. Samlet forventes ca. 9.000 færre ambulante besøg end forudsat ved budgetlægningen, svarende til -5,8 % færre besøg i forhold til det budgetterede antal. Derimod forventes der at blive flere personer, som vil være i kontakt med behandlingspsykiatrien i 2008 end forudsat ved budgetlægningen, svarende til en stigning på 7,3 %.

Tabel 3.4 Ambulante besøg *)						
Aktivitetsmål	Forudsat aktivitet B2008	Korrigeret forudsat aktivitet B2008	Aktivitet pr. 31.03 2008	Forventet aktivitet R2008	Diff. FA 2008 - KA 2008	Diff. i %
Behandlingspsykiatri						
Børn og Unge	22.741	22.741	5.112	22.741	0	0,0%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	68.300	68.300	15.792	63.300	-5.000	-7,3%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	35.300	35.300	5.605	34.033	-1.267	-3,6%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	28.700	28.700	6.163	26.000	-2.700	-9,4%
Tilbud under behandlingspsykiatri i alt	155.041	155.041	32.672	146.074	-8.967	-5,8%

*) Omfatter ambulante besøg med personligt fremmøde, hjemmebesøg og deldøgnsophold.

Tabel 3.5 Personer i kontakt						
Aktivitetsmål	Forudsat aktivitet B2008	Korrigeret forudsat aktivitet B2008	Aktivitet pr. 31.03 2008	Forventet aktivitet R2008	Diff. FA 2008 - KA 2008	Diff. i %
Behandlingspsykiatri						
Børn og Unge	4000	4000	1.340	4.000	0	0,0%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	10.000	10.000	4.480	10.000	0	0,0%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	5.000	5.000	2.432	5.528	528	10,6%
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	3.200	3.200	2.425	4.000	800	25,0%
Tilbud under behandlingspsykiatri (ekskl. Børn og Unge) i alt	18.200	18.200	9.337	19.528	1.328	7,3%

Afviselserne for de enkelte områder er nærmere beskrevet nedenfor:

Børn, unge og specialrådgivning

Regeringen fremsatte den 27. marts 2008 et lovforslag om ændring af sundhedsloven. Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive indført en udvidet ret til udredning, som skal være gældende fra 1. august 2008.

Regionsrådet blev på møder den 12. december 2007 og den 12. marts 2008 orienteret om status vedr. indførelse af udvidet udrednings- og behandlingsret i børne- og ungdomspsykiatrien herunder en plan for nedbringelse af ventetiden til udredning til maksimalt 2 måneder.

Som det fremgår af disse redegørelser, er der iværksat en lang række initiativer, som skal medvirke til at Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center kan leve op til de nye regler inden udgangen af 2008. Formålet er at sikre at ressourcerne udnyttes optimalt, og sikre at udrednings- og behandlingstilbudene svarer til det, der er nødvendigt.

De iværksatte aktiviteter har betydet, at ventelisten er blevet reduceret i det 1. kvartal af 2008. Ventelisten er reduceret med 225 svarende til en reduktion på ca. 20 %. Faldet i

ventelisten er gennemført til trods for, at der i det første kvartal af 2008 har været en stigning i antallet af henviste til Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center.

Der er pr. 31. marts 2008 i alt 931 børn og unge på venteliste til udredning og behandling. Heraf er de 866 i alderen 0-18 år. Der var den 31. december 2007 1.060 0-18-årige på venteliste. Den 31. marts 2008 er denne venteliste reduceret med 529, så der pr. 31. marts 2008 er 531 børn og unge tilbage fra ventelisten pr. 31. december. Hertil kommer en tilgang på 335 0-18-årige i 1. kvartal 2008.

Den positive effekt af de gennemførte initiativer forventes at slå yderligere igennem i de kommende måneder.

De iværksatte aktiviteter har samtidig betydet, at det er lykkedes at sikre, at de visiterede hurtigere modtager et tilbud. I 1. kvartal 2008 har mere end 66 % af de visiterede modtaget et tilbud indenfor tre måneder, mens det tilsvarende tal i 2007 var 58 %. For ungegruppen er det mere end 80 %, der modtager et tilbud indenfor 3 måneder.

For at sikre at der arbejdes målrettet efter, at udredningsretten kan opfyldes fra dens ikrafttræden 1. august 2008, har administrationen fastlagt aktivitetsmål på alle afsnit på Børne og Ungdomspsykiatrisk Center. Der er tale om mål for antal nystartede forløb, antal heldøgns-sengedage og ambulante besøg.

Belægningsprocenten for sengeafsnittene for 2008 forventes at ligge under de forudsatte 90 %. Dette skyldes blandt andet, at der fortsat vil være mangel på speciallæger, hvilket vil betyde lukning af senge i flere perioder. Der opleves et særligt pres på sengeafsnittene i Århus, hvorfor der arbejdes efter at flytte sengepatienter fra Århus til Viborg for at udnytte den ledige kapacitet i Viborg bedst muligt. Samtidig forsøges den ledige sengekapa- citet i Viborg udnyttet til udredning i dagtilbud.

Distrikt Øst

Der er budgetteret med i alt 75.200 senge- dage og der er forudsat en gennemsnitlig belægningsprocent på 90 % begrundet i at hovedparten af indlæggelserne er akutte.

Der har i 1. kvartal af 2008 været lidt flere senge- dage end forventet. Da der samtidig hermed er gennemført en midlertidigt begrænsning af sengekapa- citeten med 16 senge på Afd. N (Risskov) som følge af mange ubesatte stillinger, er den faktiske belægningsprocent i 1. kvartal på 100 %. Det dækker over betydelige variationer mellem sengeafsnit, ligesom der er store udsving set over tid. Antal senge- dage i hele 2008 forventes at blive ca. 76.000 svarende til en gennemsnitlig belægningsprocent på 95 %.

Der er budgetteret med i alt 68.300 ambulante besøg, fordelt med 40.300 ambulante besøg i lokalpsykiatrien og de resterende 28.000 besøg på de specialiserede klinikker i hospitalspsykiatrien. Det faktiske tal for 1. kvartal af 2008 er på 15.792 ambulante besøg. På den baggrund forventes antal besøg i hele 2008 at blive ca. 63.300, dvs. en nedgang på ca. 5.000 besøg set i forhold til det budgetterede.

Der er budgetteret med at i alt 10.000 personer vil modtage behandling under indlæggelse og/eller ambulante behandling i Psykiatrien i distrikt Øst, hvilket er uændret i forhold til det

forventede for 2007. I 2007 var det faktiske antal personer, der modtog behandling 9.622. Der foreligger på nuværende tidspunkt opgørelse af antal personer i behandling i januar og februar måneder 2008. Når det tal sammenlignes med det tilsvarende tal for januar og februar 2007 er der en stigning, fra 4.174 personer i 2007 til 4.480 personer i 2008. Herudfra vurderes det, at der på nuværende tidspunkt ikke er grundlag for at ændre på det forventede skøn for hele året, dvs. i alt 10.000 personer i behandling.

Distrikt Vest

Opgørelsen over aktivitet er baseret på oplysninger i InfoRM pr. 31. marts 2008. Der er korrigeret for, at opgørelserne af sengedage ikke har været valide for 1. kvartal.

Distrikt Syd

Aktiviteten pr. 31.03 2008 ligger generelt lavt. Dette skyldes, at der har været meget kort tid fra kvartalets afslutning til tallene for aktiviteten skulle foreligge. Der har således ikke været god tid til efterregistreringer. Der vil løbende blive efterregistreret, hvilket vil medføre at de faktiske aktivitetstal vil stige. Samtidig vil afviklingen og omlægningen af tilbudene i Silkeborg og Kjellerup betyde, at det kan blive vanskeligt at indfri aktivitetsforudsætningerne i fuldt omfang, da patientstrømmen skal vendes og organisationen tilpasse. Der forudses tillige problemer med fastholdelse af personale, hvilket også kan få betydning. Distriktsledelse arbejder målrettet med at minimere konsekvenserne af ovenstående.

3.3 Økonomi – socialområdet

Regionens tilbud på social og specialrådgivningsområdet er fuldt ud finansieret af kommunerne. Generelt har kommunerne efterspurgt flere pladser end forudsat i rammeaftalen mellem Region Midtjylland og kommunerne. I rammeaftalen er det imidlertid forudsat, at alle leverandører skal sikre løbende tilpasning af kapaciteten i forhold til efterspørgslen. Det er derfor helt i overensstemmelse med rammeaftalen, at regionen sælger flere pladser end forudsat, ligesom kommunerne løbende oplyses om forbrug og belægningsprocenter for de regionale tilbud.

Tabel 3.6 viser en samlet vurdering af økonomi for social- og specialrådgivningsområdet fordelt på driftsområderne.

Tabel 3.6 Vurdering af økonomien for socialområdet

Mio. kr.	Opr. B2008	Korri- geret B2008	Ny korri- geret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008- NyKB08*
Socialområdet						
<i>Nettodriftsomkostninger</i>						
Børn, Unge og Specialrådg.	458,7	458,7	464,3	130,0	574,1	109,8
Voksensocial	497,9	497,5	515,5	131,3	517,6	2,1
Distrikt Øst	66,2	66,2	66,0	18,7	70,0	4,0
Distrikt Vest	51,8	54,2	54,9	12,8	54,9	0,0
Distrikt Syd	58,6	57,9	57,7	13,4	57,7	0,0
Fælles udgifter/indtægter	16,6	16,6	23,8	-1,3	23,8	0,0
Nettodriftsomkostninger i alt	1.149,8	1.151,1	1.182,2	304,8	1.298,1	115,9
<i>Kommuneindtægter</i>						
Børn, Unge og Specialrådg.	-458,7	-458,7	-455,7	-76,4	-565,5	-109,8
Voksensocial	-497,9	-497,5	-510,3	-91,8	-512,4	-2,1
Distrikt Øst	-64,4	-64,4	-62,2	-13,0	-66,2	-4,0
Distrikt Vest	-50,0	-52,4	-51,5	-9,9	-53,8	-2,3
Distrikt Syd	-56,8	-56,1	-52,6	-11,1	-52,6	0,0
Fælles udgifter/indtægter	-11,4	-11,4	-5,6	0,0	-5,6	0,0
Kommuneindtægter i alt	-1.139,2	-1.140,5	-1.137,9	-202,2	-1.256,1	-118,2

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

*= Korrikeret Budget + forventede budgetoverførsler

Det ses, at der forventes merindtægter fra kommunerne på i alt 118,2 mio. kr. Heraf forventes 109,8 mio. kr. at være merindtægter inden for børn, unge og specialrådgivningsområdet, som følge af, at det primært er inden for dette område, at der forventes en større efterspørgsel. Merudgifterne forventes at blive 115,9 mio. kr., hvilket skyldes, at Distrikt Vest ikke forventer, at den større efterspørgsel end forudsat vil give sig udslag i merudgifter.

Børn, unge og specialrådgivning

Den store efterspørgsel forventes på nuværende tidspunkt at betyde merindtægter i 2008 på knap 110 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget. Merindtægterne forventes modsvaret af en tilsvarende stigning i udgifterne.

I forventningen indgår ligeledes, at samlet overføres 8,6 mio. kr. fra 2007 til 2008. Overførslerne opvejes dog af forventede merudgifter i 2008 som følge af den nye overenskomst og øgede udgifter til barselspuljen, der stiger fra 0,96 % i 2007 til ca. 1,3 % i 2008 af lønbudgettet.

Voksensocial

I forbruget pr. 31.03.2008 er kun indeholdt 2 måneders kommunebetaling. Under ét forventer tilbuddene under Voksensocial at overholde nettobudgetterne. Dette forudsætter et fortsat stabilt og højt aktivitetsniveau. Der forventes større driftsudgifter end budgetteret. Tilsvarende større indtægter. Men nettobudgetterne forventes uændret. Forklaringen er, at kontoret for voksensocial først efter budgetvedtagelsen har fået kendskab til forholdet mellem de enkelte tilbuds driftsudgifter og driftsindtægter.

Der foretages løbende en stram økonomistyring.

Distrikt Øst

De socialpsykiatriske tilbud som varetages af Distrikt Øst har højere belægning end den forudsatte. I sammenhæng hermed forventes merforbrug på 4 mio. kr., som imidlertid dækkes af tilsvarende merindtægter på kommunebetalinger. Der er variationer i dette billede for de enkelte tilbud under distrikt Øst, men samlet forventes budgettet for socialpsykiatrien overholdt.

Distrikt Vest

Der forventes balance mellem budget og udgifter ved årets udgang. Der er foretaget en opskrivning af udgiftsbudgettet på Blåkærgård med 2,442 mio. kr. Opskrivningen modsvarer af en forøget kommunebetaling.

Indtægtsfremskrivningen i InfoRM er ikke retvisende i forhold til den faktiske belægning og deraf afledte kommunebetaling. I ovenstående vurdering er det indregnet at belægningen for hele 2008 har samme niveau som for 1. kvartal, den højere belægning vil alt andet lige resultere i større indtjening end budgetteret.

Distrikt Syd

Afregningen for marts måned sendes til kommunerne omkring den 10. april. Indtægten er ikke med i indtægterne pr. 31.03.2008. Den forventede afløftning til overhead (f.eks. tilsyn, administration mv.) er disponeret med differencen mellem gennemsnitsbetragtningen i 2007 og 2008. Det betyder, at der er regnet med en ekstra udgift til fælleskonti i Psykiatri- og socialstaben på 0,658 mio. kr. Det samlede resultat forventes at blive balance.

Fællesudgifter og -indtægter

Det forventes, at der overføres 0,4 mio. kr. i uforbrugte puljemidler fra 2007 fra Center for Kvalitetsudvikling. Det er aftalt, at der overføres 0,3 mio. kr. fra 2007 vedrørende Udviklingspuljen til brugertilfredshedsundersøgelse.

Såfremt overbelægningen fortsætter, vil der blive afløftet flere indtægter fra kommunerne end forudsat i budgettet. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere omfanget.

3.4 Aktivitet - socialområdet

Aktiviteten og belægningsprocenter på social- og specialrådgivningsområdet er opgjort i tabel 3.7 og 3.8.

Tabel 3.7 Udvalgte nøgletal for den forventede aktivitet vedr. sociale tilbud og Kommunikationscentre – boformer

Aktivitetsmål, boformer		Forudsat aktivitet B2008	Korrigeret forudsat aktivitet B2008	Aktivitet pr. 31.03 2008	Forventet aktivitet R2008	Diff. FA 2008- KA 2008
Børn og Unge	Pladser	381	381	474	474	93
	Belægningspct.			124,0%	124,0%	
Voksensocial	Pladser	622	622	572	580	-42
	Belægningspct.			92,0%	93,0%	
Distrikt Øst	Pladser	100	100	106,0	106,0	6,0
	Belægningspct.			106,0%	106,0%	
Distrikt Vest	Pladser	80	82	82,0	82,0	0,0
	Belægningspct.			102,5%	102,5%	
Distrikt Syd	Pladser	76	76	76,6	76,6	0,6
	Belægningspct.			100,8%	100,8%	
I alt	Pladser	1259	1261	1310,6	1318,6	57,6
	Belægningspct.			103,9%	104,6%	

Belægningsprocenter er udregnet med udgangspunkt i de korrigerede aktivitetsforudsætninger.

Tabel 3.8 Udvalgte nøgletal for den forventede aktivitet vedr. sociale tilbud og Kommunikationscentre – dagpladser m.v.

Aktivitetsmål, aktivitetstilbud m.v.		Forudsat aktivitet B2008	Korrigeret forudsat aktivitet B2008	Aktivitet pr. 31.03 2008	Forventet aktivitet R2008	Diff. FA 2008- KA 2008
Børn og Unge	Pladser	336	336	436	441	105
	Belægningspct.			130,0%	131,0%	
Voksensocial	Pladser	701	701	649	660	-41
	Belægningspct.			93,0%	94,0%	
Distrikt Øst	Pladser	25	25	26	26	1
	Belægningspct.			104,0%	104,0%	
Distrikt Vest	Pladser	0	0	0,0	0,0	0
	Belægningspct.			0,0%	0,0%	
Distrikt Syd	Pladser	58	58	67,6	67,6	9,6
	Belægningspct.			116,6%	116,6%	
I alt	Pladser	1120	1120	1178,6	1194,6	74,6
	Belægningspct.			105,2%	106,7%	

Belægningsprocenter er udregnet med udgangspunkt i de korrigerede aktivitetsforudsætninger.

Samlet har belægningsprocenten for 1. kvartal været på 105,2 %. Belægningen varierer dog en del mellem de enkelte driftsområder – med en belægning på 130 % for børn- og ungeområdet og 93 % for Voksensocialområdet. Tilsvarende gør sig gældende i forventningerne til resultatet for hele 2008, hvor belægningsprocenten samlet forventes at blive på 106,7 %.

Pladsforbruget forventes samlet at blive på ca. 1.195 pladser i forhold til de budgetterede 1.120 pladser.

Nedenfor er givet kommentarer til de enkelte driftsområder:

Børn, unge og specialrådgivning

Den forventede belægning for hele 2008 viser, at der samlet inden for Børn, Unge og Specialrådgivning på nuværende tidspunkt er en overbelægning på 198 pladser svarende til en belægningsprocent på 128 %. Overbelægningen består dels af en overbelægning vedr. de ordinære pladser og dels af kommunernes køb af individuelt tilrettelagte tilbud.

Efterspørgslen efter tilbudene inden for Børn, Unge og Specialrådgivning i 2007 viser, at der er mere end fuld belægning på samtlige døgninstitutioner, og at der på flere områder er behov for at få ekstra ordinære pladser til aflastning af overbelægningen.

Det skal bemærkes, at aktiviteten på tale-, høre-, syn-, og specialrådgivningsområdet ikke indgår i ovennævnte aktivitetstal. På disse områder sælges tilbuddene i form af abonnementsaftaler med kommunerne samt som tilkøbsydelse og aktiviteten opgøres i form af et antal solgte timer. Der laves månedsopgørelser til kommunerne med henblik på at styre udgifterne indenfor abonnementsområdet.

Det opleves at flere og flere kommuner efterspørger specifikke forbrugsopgørelser, der kræver ekstra ressourcer at udvikle ud over, hvad der er forudsat i taksterne.

Voksensocial

Aktivitetsniveauet forventes lidt højere i de sidste 3 kvartaler end for januar kvartal. Alle nye boliger er nu ibrugtaget og antallet af indskrevne borgere pr. 31. marts 2008 er højere end gennemsnittet for januar kvartal.

Distrikt Øst

Den faktiske belægning i årets første 3 måneder set i forhold til den budgetterede belægning er:

- plus 1,0 plads på Tuestenhuse i Århus svarende til 106 %
- 100 % belægning på Atriumhuset i Århus
- plus 2,7 pladser på Urbakken boformer i Hammel svarende til 116 %
- plus 0,4 plads på Paderuphus i Randers svarende til 104 %
- plus 1,0 plads på Chorea Huntington-pladserne på Tangkærcentret i Ørsted svarende til 113 %
- plus 2,0 på øvrige pladser på Tangkærcentret i Ørsted svarende til 107 %
- 100 % belægning på Urbakken bofællesskab i Hammel og
- plus 1,0 plads på Urbakkens dagtilbud i Hammel svarende til 104 %

Det gælder for alle boformer i distrikt Øst, at den faktiske belægningsprocent overstiger den budgetterede belægningsprocent, som er på 98 %. Dette i modsætning til 2007, hvor Paderuphus havde underbelægning (86 % i 2007). Forventningen er at der også resten af året vil være merindskrivninger på de socialpsykiatriske tilbud i distrikt Øst.

Distrikt Vest

I forhold til budgetforudsætningerne er antallet af pladser på Blåkærgård forøget med 2 fra budgetteret 12 pladser til nu 14 pladser.

Distrikt Syd

Efterspørgslen på støttecenterpladser har været stor. Der er opnormeret fra 25 til 30 pladser. Dette har ikke været nok til at imødekomme efterspørgslen fra kommunerne. Det forventes at efterspørgslen vil være høj i hele 2008.

3.5 Administration

Tabel 3.9 Vurdering af økonomien for administrationen, Psykiatri og Social

Mio. kr.	Opr. B2008	Korri- geret B2008	Ny Korri- geret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008- NyKB08*
Administration, Psykiatri og Social						
- heraf Psykiatri og socialstab - behandl.psyk.	5,9	5,9	5,9	1,0	4,8	-1,1
social	10,5	10,5	14,1	1,8	11,8	-2,3
- heraf Børn, unge og specialrådgivning-samlet	18,0	18,0	18,0	4,3	18,0	0,0
Administration, socialområdet	11,9	11,9	11,9	2,5	11,9	0,0
Adm., Psykiatri og Social i alt	46,3	46,3	49,9	9,5	34,7	-3,4

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

*= Korrigeret Budget + forventede budgetoverførsler

Psykiatri og socialstabens budget på behandlingspsykiatriområdet er inkl. 0,6 mio. kr. til informationsindsats på psykiatriområdet. Budgettet på socialområdet er inkl. 1,7 mio. kr., som er afsat til drift og vedligeholdelse af kommuneafregningssystemet samt 0,6 mio. kr. til informationsindsats på socialområdet.

Som følge af ubesatte stillinger forventes, at Psykiatri- og socialstaben vil have mindredgifter på -1,1 mio. kr. inden for behandlingspsykiatrien og -2,3 mio. kr. inden for socialområdet. Bl.a. vil kontorchefstilling på socialområdet og stabschefstilling på social/psykiatriområdet blive holdt vakant.

Børn, unge og specialrådgivning forventer, at det samlede regnskab for 2008 balancerer med budgettet.

3.6 Anlæg

Tabel 3.10 Forventninger til anlæg

Rådighedsbeløb, mio. kr.	Opr. B2008	Korri- geret B2008	Ny Korri- geret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008- NyKB08*
Behandlingspsykiatrien						
Børn, Unge og Specialrådgivning	0,0	0,0	-2,5	2,8	-2,5	0,0
Voksenpsykiatrien, Distrikt Øst	0,0	5,0	18,9	0,0	18,9	0,0
Voksenpsykiatrien, Distrikt Vest	0,0	0,0	1,0	0,3	1,0	0,0
Voksenpsykiatrien, Distrikt Syd	0,0	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0
Fælles	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Behandlingspsykiatrien i alt	5,0	5,0	19,2	3,1	19,2	0,0
Socialområdet						
Børn, Unge og Specialrådgivning	0,0	0,0	11,6	0,1	11,6	0,0
Voksensocial	9,7	9,7	12,4	7,2	12,4	0,0
Distrikt Øst	0,0	0,0	4,2	0,2	4,2	0,0
Distrikt Vest	0,0	0,0	5,5	0,8	5,5	0,0
Distrikt Syd	0,0	0,0	0,5	0,1	0,5	0,0
Almene ældreboliger	42,4	42,4	68,9	3,5	68,9	0,0
Fælles	40,2	65,2	73,3	1,1	73,3	0,0
Socialområdet i alt	92,3	117,3	176,5	13,1	176,5	0,0
Total Psykiatri og Social	97,3	122,3	195,8	16,2	195,8	0,0

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

* = Korrigeret Budget + forventede budgetoverførsler

For anlæg på psykiatri og socialområdet forventes budgetterne at holde, når uforbrugte rådighedsbeløb fra 2007 er blevet overført til 2008. Der er en del projekter, som ikke blev afsluttet i 2007, men disse projekter vil blive afsluttet i indværende år. De søgte overførsler er i alt på 73,5 mio. kr., hvortil kommer en overførsel på 25 mio. kr. fra december 2007. I alt er der søgt overførsler på 98,5 mio. kr.

Behandlingspsykiatrien

Afvigelsen mellem forventet regnskab og korrigeret budget for 2008 hænger udelukkende sammen med projekter, der ikke blev afsluttede i 2007 og derfor søges overført til 2008. Med overførsler fra 2008 forventes der et samlet forbrug på behandlingspsykiatris anlæg på 19,3 mio. kr.

Socialområdet

Afvigelsen mellem forventet regnskab og korrigeret budget for 2008 hænger udelukkende sammen med projekter, der ikke blev afsluttede i 2007 og derfor søges overført til 2008. I december 2007 blev rammebevillingen til udvikling på 25 mio. kr. overført og der søges overført yderligere 59,2 mio. kr.

Med overførsler fra 2008 forventes der et samlet forbrug på socialområdets anlæg på 176,5 mio. kr.

4 VURDERING AF REGIONAL UDVIKLING

4.1 Økonomi

Tabel 4.1 Vurdering af økonomien for Regional Udvikling

Mio. kr.	Opr. B2008	Korri- geret B2008	Ny Korri- geret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008- NyKB08*
Kollektiv trafik	206,4	206,4	216,1	41,2	216,1	0,0
Tilskud til trafiksselskab	204,4	204,4	214,1	40,8	214,1	0,0
Planlægnings-, analyse- og	2,0	2,0	2,0	0,4	2,0	0,0
Erhvervsudvikling	164,0	164,0	240,9	21,3	240,9	0,0
Projekter under erhvervsudvikling	118,0	118,0	118,0	9,0	118,0	0,0
-vækstfora						0,0
-turisme						
-innovation og ny teknologi						
-erhvervsservice og iværksætteri						
-udvikling af menneskelige						
-udvikling af yder- og						
-internationalisering						
Planlægnings-, analyse- og						
udviklingsudg.	44,4	44,4	121,3	12,2	121,3	0,0
Hensættelser til						
tjenestemandspension	1,6	1,6	1,6	0,2	1,6	0,0
Miljø	69,4	69,4	69,4	9,0	69,4	0,0
-jordforurening	41,5	41,5	41,5	2,7	41,5	
-råstoffer	2,2	2,2	2,2	0,2	2,2	
-planlægnings-, analyse- og						
udviklingsudg.	25,4	25,4	25,4	6,1	25,4	
-hensættelser til	0,3	0,3	0,3	0,1	0,3	
Regional udvikling i øvrigt	47,3	48,5	81,9	7,2	81,9	0,0
Den Regionale Udviklingsplan	6,6	6,6	6,6	0,2	6,6	0,0
Kulturel virksomhed	10,0	10,0	10,0	0,0	10,0	0,0
Uddannelse	24,2	24,2	24,2	3,2	24,2	0,0
-uddannelsesopgaver	21,0	21,0	21,0	2,7	21,0	
-planlægnings-, analyse- og						
udviklingsudg.	3,2	3,2	3,2	0,5	3,2	
Diverse udgifter og indtægter	6,5	7,7	41,1	3,7	41,1	0,0
-øvrige og eksterne puljer	0,0	1,2	34,6	3,7	1,2	
-pulje til konsulentbistand	4,9	4,9	4,9	0,1	4,9	
-HR-pulje	0,8	0,8	0,8	0,0	0,8	
-arbejdsskedeforsikringer og AES	0,8	0,8	0,8	0,0	0,8	
Regional Udvikling (ekskl. Fælles formål)	487,1	488,3	608,3	78,7	608,3	0,0

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

*= Korrigeret Budget + forventede budgetoverførsler

Regional Udvikling forventer at forbruget i 2008 kommer til at afspejle budgettet.

4.2 Aktivitet

I nedenstående tabeller gennemgås aktiviteterne for 1. kvartal 2008 for en række udvalgte områder under Regional Udvikling.

Erhvervsudvikling

Vækstforum

Aktivitet	Bemærkning pr. 31.03.08
Vækstforums møde 29. januar 2008	Der har i forbindelse med vækstforums møde den 29. januar været afholdt møder i sekretariat, administrativ styregruppe, for at styrke partnerskabet bag Vækstforum.
Vækstforums møde 25. marts 2008	Der har i forbindelse med vækstforums møde den 25. marts været afholdt møder i sekretariat, administrativ styregruppe. Det blev i den forbindelse besluttet, at det åbne sekretariat ikke længere skal udgøre en del af sekretariat.
Andre aktiviteter	Der har været afholdt møder med partnerskabet som opfølgning på vækstforums møder – såkaldt tema-arrangementer. Derudover har der i forbindelse med konkrete initiativer været afholdt seminarer o.a. Sekretariatet har ligeledes varetaget opdateringen af Vækstforums hjemmeside, som led i synliggørelsen af de iværksatte initiativer. Sekretariatet har deltaget i sekretariatsbetjeningen af Vækstforums repræsentanter i KASK Overvågnings- og Styringskomité.

Innovation og forskning

Aktivitet	Bemærkning pr. 31.03.08
Ledelsesudvikling	Købmandsskolen og Væksthus Midt i gang med den eksperimenterende og dokumenterende del, beskrevet i de indgåede kontrakter. Viborg kommune kommer med i maj. HIH er i forhandling. Der er endnu ikke udbetalt penge i projektet.
Markedsplads for højtuddannede	Der er indgået 3 resultatkontrakter med hhv. Aarhus Universitet-Handels- og IngeniørHøjskolen i Herning (1/1-2008), Studieforvaltningen ved Århus Universitet (1/1-2008), og Ringkøbing-Skjern Kommune (1/12-2007) omkring 3 forskellige delprojekter under Markedsplads for højtuddannede, som alle er igangsat (startdatoer er angivet i parentes). Resultatkontrakt med SFI-Det Nationale Forskningscenter for Velfærd er under forhandling. Der er desuden gennemført en analyse af barrierer for ansættelse af ErhvervsPhD'ere i samarbejde med Forsknings- og Innovationsstyrelsen og Region Syddanmark.
Viden i arbejde	I juni 2007 nedsatte Vækstforum en forprojektgruppe om vidensamarbejde. Gruppen har afsluttet sit arbejde ved udgangen af 2007 og har udarbejdet forslag til initiativer. Ændringer på området medfører behov for at revurdere indsatsen og der udarbejdes i løbet

	af 2008 forslag til en ny proces for udvikling af vidensamarbejdet
It som innovativ kraft	<p>Projektet er endnu under politisk sagsbehandling. Der er arbejdet med konsortiedannelse, resultatkontrakt og aftaler om tilvejebringelse af kommunal medfinansiering.</p> <p>Konsorter er godkendt af Vækstforum i marts 2008. Resultatkontrakt er under udarbejdelse. Aftaler om kommunal medfinansiering er under politisk behandling i en stor del af regionens kommuner. Der er endnu ikke udbetalt penge i projektet.</p>
Brugerdreven Innovation	<p>Resultatkontrakten er indgået - dog ikke indkommet fra Alexandra. Projektet blev igangsat den 01.01.2008. I 1. kvartal er de aktiviteter, der er listet i resultatkontrakten, gennemført. Både indenfor de fire delprojekter og i den tværgående, metodeopsamlende og formidlende aktivitet. Endvidere har delprojekterne og den tværgående aktivitet suppleret det aftalte med flere aktiviteter. Konkret har der f.eks. været etableret fælles opstart med kick-off seminar for de 23 aktører i januar. Der er gennemført seminarer og arbejdsprocesser mellem universitet, virksomheder, brugere og i nogle tilfælde studerende i de 4 delprojekter og den tværgående aktivitet.</p> <p>Fælles møder mellem delprojektledere og den overordnede projektledelse.</p> <p>Der er endnu ikke udbetalt penge i projektet.</p>

International

Aktivitet	Bemærkning pr. 31.03.08
Internationale relationer	<ul style="list-style-type: none"> • sekretariatsbetjening af Globaliseringsudvalget • sekretariatsbetjening af vore repræsentanter i CPMR, Nordsøkommissionen og Østersøkommissionen • deltagelse i arbejdsgrupper og planlægningskomitéer for Nordsøprogrammet og Øresund, Kattegat, Skagerrak-programmet • fremlæggelse af International Strategi for Region Midtjylland for Regionsrådet • etablering af Foreningen Vestdansk Investeringsfremme • planlægning af generalforsamlinger for Nordsøkommissionen og Østersøkommissionen, som afholdes i juni måned i Herning • forberedelse og gennemførelse af delegationsrejse til Shanghai – underskrivelse af samarbejdsaftale

Landdistriktsudvikling

Aktivitet	Bemærkning pr. 31.03.08
Partnerskaber i landdistrikter	<p>Afdelingen for Oplevelsesøkonomi og landdistrikter indgår i partnerskaber med alle de etablerede LAG'er i Region Midtjylland, og vedligeholder en løbende kontakt til landdistriktskoordinatorerne. Der holdes 3 møder med formændene for LAG'erne i 2008 – der er afholdt 1 møde i marts måned. Der er tilsvarende holdt 1 ud af 3 møder i LAG panelet, som består af regionsrådsmedlemmerne som er valgt til</p>

	<p>Regionsrådets og Vækstforums deltagelse i LAG bestyrelserne.</p> <p>Der er i marts 2008 holdt en landdistriktskonference, som også understøtter partnerskabet.</p>
Forskønnelse i landsbyer og på landet:	<p>Afdelingen for Oplevelsesøkonomi og landdistrikter har i samarbejde med LAG'er og kommuner udarbejdet en beskrivelse af rammevilkår og et forslag til initiativer for gennemførelse af en fornyelse af bygninger i landsbyer og på landet. Redegørelsen er sendt til 5 ministre.</p> <p>Der er medio april 2008 udbudt 2 konkrete modelprojekter for udvikling og fornyelse af landsbyer med ansøgningsfrist den 1. oktober. Projekterne er udbudt til LAG'erne.</p>
Profilering af landdistrikter	Der er udarbejdet beskrivelse af 2 modelprojekter. Der mangler aftale med LAG'er m.fl. om regler for udbud af disse to modelprojekter.
Regional landbrugsstrategi	Der er pt. ikke igangsat arbejde med en regional landbrugsstrategi, men der vil senere på året blive taget stilling til arbejdet med en sådan strategi.

Oplevelsesøkonomi

Aktivitet	Bemærkning pr. 31.03.08
Internationale oplevelsesfyrtårne	Der har i efteråret 2007 været udbudt en ansøgningsrunde for internationale oplevelsesfyrtårne. Vækstforum har i januar prioriteret de indkomne ansøgninger og udvalgt 9 projekter til udviklingsfinansiering. Regionsrådet har tiltrådt denne indstilling og udpeget yderligere 2 projekter til udviklingsfinansiering.
Regionale oplevelsesprojekter	Der har i 2007 været udbudt en pulje til regionale oplevelsesprojekter, hvor der i efteråret 2007 blevet udvalgt ca. 20 projekter via en prækvalifikationsrunde. Afdelingen for Oplevelsesøkonomi og landdistrikter indgår i sparring med de ansøgere om udvikling af projekter, der opfylder krav i forbindelse med prækvalifikation. Vækstforum har i januar 2008 indstillet 5 projekter til støtte – en indstilling som efterfølgende er blevet fulgt af Regionsrådet. Der mangler pt. behandling af 9 prækvalificerede projekter – der forventes udarbejdet konkrete ansøgninger, således at alle ansøgninger kan forelægges Vækstforum inden sommerferien 2008.
Videnopbygning m.m.	Afdelingen for Oplevelsesøkonomi og landdistrikter har startet en proces sammen med Midtjysk Turisme om opbygning af en fælles videnplatform om oplevelsesøkonomi.

Miljø

Jord og råstoffer

Aktivitet	Bemærkning pr. 31.03.08
Betjening af udvalg for Jordforurening	Der har været afholdt sidste møde i udvalget, som ophørte pr. 31 marts 2008
V1-kortlægning	Der er (efter EU-udbud) indgået aftale med 5 rådgivende ingeniørfirmaer i en periode på op til 3 år. Firmaerne er sammen med administrationen gået i gang med at gennemgå de ca. 2000 lokaliteter, som skal gennemgås i 2008
Børnehaver	Der er igangsat indledende undersøgelser på de 7 børneinstitutioner, hvor der muligvis er en forurening (V1 kortlagte). En sagsscreening af de 22 børneinstitutioner, hvor der er konstateret en forurening (V2 kortlagte), viser at der for ca. 15 allerede er udført nødvendig afskæring af kontakten til forureningen. For ca. 7 børneinstitutioner er der behov for en mere detaljeret sagsgennemgang for at kunne vurdere, om der er behov for yderligere tiltag. Det forventes, at der kun er behov for en egentligt afværge på meget få af de 7 børneinstitutioner.

Regional Udvikling i øvrigt

Den Regionale Udviklingsplan

Aktivitet	Bemærkning pr. 31.03.08
Udarbejdelse af den regionale udviklingsplan (RUP)	Forslaget til RUP var i høring 7. januar til 3. marts. Der er modtaget ca. 50 høringssvar, herunder fra alle 19 kommuner. Høringssvarene er behandlet med henblik på politisk drøftelse i kontaktudvalg og regionsråd i 2. kvartal.

Kulturel virksomhed

Aktivitet	Bemærkning pr. 31.03.08
Kulturel virksomhed	Regionsrådet har nedsat et midlertidigt udvalg, der har til opgave at udarbejde forslag til kulturpolitik og retningslinier for tilskud til kulturopgaver i Region Midtjylland. Udvalget skal fungere i perioden 1. april – 30. september 2008. Indtil kulturpolitikken er vedtaget, indstilles kulturansøgningerne i overensstemmelse med et midlertidigt administrationsgrundlag. Der er pr. 16. april 2008 ydet tilskud på i alt 1,75 mio. kr. Herudover er der reserveret et beløb på 2.5 mio. kr. til videreførelse af projektet Kend din Region 2008.

Uddannelsesområdet

Aktivitet	Bemærkning pr. 31.03.08
Ansøgninger til uddannelsespuljen (1. januar, 1. maj og 1. september)	Der var 1. januar ansøgningsfrist til årets første ansøgningsrunde til udviklingsprojekter på uddannelsesområdet. Ved ansøgningsfristen havde regionen modtaget 10 ansøgninger, hvor af de 9 blev godkendt af regionsrådet. Det ansøgte beløb var for 2008 4,4 mio. kr., 2009 3,2 mio. kr. og 2010 1,8 mio.kr.
Fordeling af STX- og HF-elever samt kapacitetsfastsættelse	<p>Der har i alt været 6026 ansøgere til STX og 1478 ansøgere til HF. Fordelingen af eleverne fra de skoler, hvor der er flere ansøgere end den angivne kapacitet, påbegynder i 2. kvartal.</p> <p>I januar indstillede forretningsudvalget til undervisningsministeriet, at der for et gymnasium i Region Syddanmark blev sat et kapacitetsloft. Undervisningsministeriet valgte at følge Region Midtjyllands indstilling samt at indgå i drøftelser omkring, hvordan processen omkring kapacitetsfastsættelse kan optimeres</p>
Betjening af politisk panel	Der har været afhold møder med uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med forberedelse til udarbejdelsen af den regionale uddannelsespolitik.

5 VURDERING AF FÆLLESSTABENE

5.1 Økonomi

Tabel 5.1 Vurdering af økonomien for Fællesstabene

Mio. kr.	Opr. B2008	Korri- geret B2008	Ny Korri- geret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008- NyKB08*
Fællesstabene						
Direktionen	11,5	11,5	11,5	1,9	11,5	0,0
Regionssekretariatet	56,9	56,9	59,2	20,3	59,2	0,0
HR	66,4	66,4	71,9	17,5	71,9	0,0
Regionsøkonomi	78,5	78,5	79,5	21,3	79,5	0,0
IT	149,6	149,6	162,8	50,7	162,8	0,0
Kommunikation	20,7	20,7	20,7	5,1	20,7	0,0
Pulje til fordeling	1,8	1,8	1,8	0,0	1,8	0,0
Fællesstabene i alt	385,3	385,3	407,3	116,7	407,3	0,0
Politisk organisation	11,6	11,6	11,6	4,4	11,6	0,0
Tjenestemandspensioner	26,4	26,4	26,4	2,3	26,4	0,0

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

*= Korrigeret Budget + forventede budgetoverførsler

Det forventes at budget 2008 overholdes. Dette er dog til en vis grad afhængigt af overførselssagen. For IT området, er der igangsat en nærmere undersøgelse af forholdene.

5.2 Anlæg

Tabel 5.2 Forventninger til anlæg

Rådighedsbeløb, mio. kr.	Opr. B2008	Korri- geret B2008	Ny Korri- geret B2008*	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008- NyKB08*
Regionssekretariatet	5,4	5,4	9,3	0,1	9,3	0,0
IT engangsudgifter	0,0	0,0	14,7	0,0	14,7	0,0
I alt	5,4	5,4	24,1	0,1	24,1	0,0

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

*= Korrigeret Budget + forventede budgetoverførsler

Merudgifterne til vedligeholdelsesarbejder m.v. på Regionshusene forventes dækket af overførsler fra 2007. Der er også søgt om overførsel af ca. 15 mio. kr. til færdiggørelse af tiltag vedrørende IT-engangsudgifter.

6 VURDERING AF LIKVIDITETEN OG FINANSIELLE POSTER

Likviditeten er opgjort på baggrund af de daglige saldi for bankkontiene.

Tabel 6.1 Likviditetsopgørelse for 2008 i mio. kr.

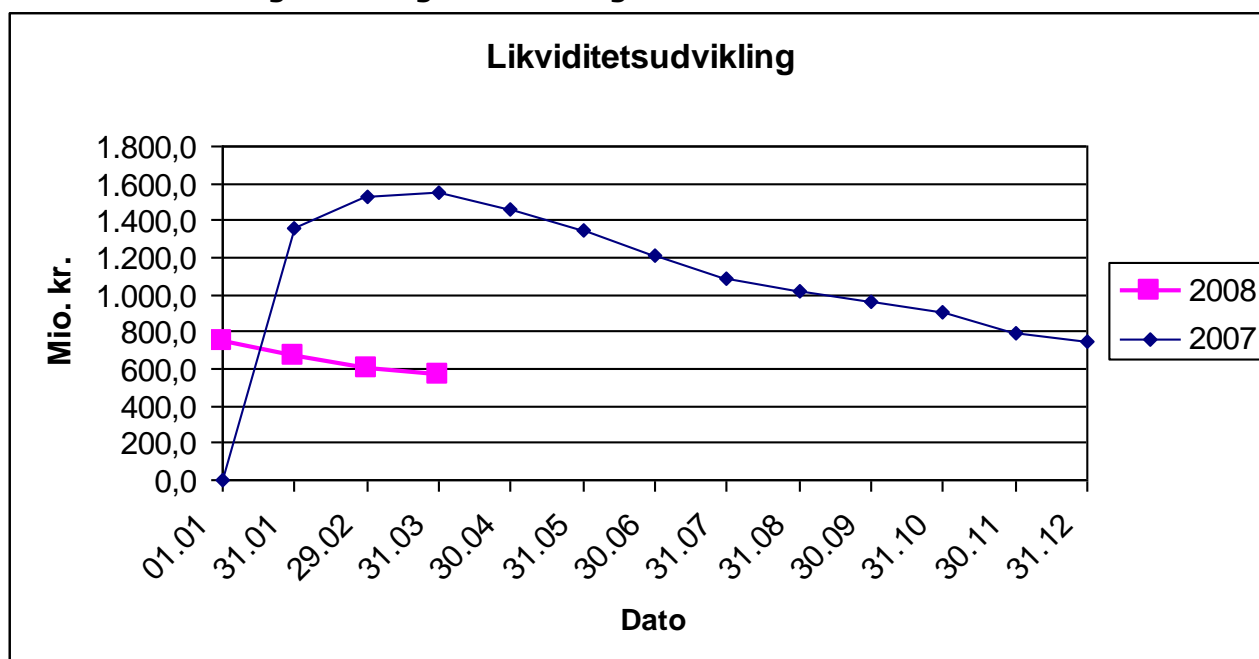
Dato	Likviditet (ved månedsskifte)	12 mdr. dagligt gns. (Kassekreditreglen)
31.01.2008	-1.286,6	673,4
28.02.2008	-300,1	604,0
31.03.2008	1.260,5	569,1
30.04.2008		
31.05.2008		
30.06.2008		
31.07.2008		
31.08.2008		
30.09.2008		
31.10.2008		
30.11.2008		
31.12.2008		

+ = likviditetstilgang, - = likviditetstræk

Låneoptag

Omlægningen af amternes kassekreditter til langfristet gæld, og optagelse af lån vedrørende regnskab 2007 på i alt 1.477 mio. kr. blev optaget 26. marts 2008. Låneoptaget har derfor kun haft en meget begrænset effekt på gennemsnitslikviditeten. Den gennemsnitlige likviditet (tabel 6.2) forventes at være stigende resten af året, som følge af marts måneds store låneoptag.

Tabel 6.2 Udviklingen i den gennemsnitlige likviditet

* I 2007 blev det 12 måneders daglige gennemsnit, opgjort som et gennemsnit for perioden fra 1. januar 2007 frem til det pågældende månedsskifte.

7 VURDERING AF FINANSIERINGEN

7.1 Økonomi

Tabel 7.1 Vurdering af indtægterne

Mio. kr.	Opr. B2008	Korri- geret B2008	Forbrug pr. 31.03 2008	Forventet R2008	Diff. FR2008-KB2008
Sundhed					
Bloktilskud fra staten	-14.324,7	-14.324,7	-3.581,1	-14.324,7	0,0
Kommunale grundbidrag	-1.398,0	-1.398,0	-349,5	-1.398,0	0,0
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-2.158,6	-2.158,6	-141,6	-2.131,5	27,1
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten	-517,1	-517,1	-517,1	-517,1	0,0
Sundhed i alt	-18.398,4	-18.398,4	-4.589,3	-18.371,3	27,1
Social og specialundervisning					
Bloktilskud fra staten	-5,2	-5,2	-1,3	-5,2	0,0
Social og specialundervisning i alt	-5,2	-5,2	-1,3	-5,2	0,0
Regional Udvikling					
Bloktilskud fra staten	-354,0	-354,0	-82,8	-354,0	0,0
Kommunale udviklingsbidrag	-139,2	-139,2	-34,9	-139,2	0,0
Regional Udvikling i alt	-493,2	-493,2	-117,6	-493,2	0,0

+ = udgifter/merforbrug og - = indtægter/mindreforbrug

Der er for nuværende ingen forventninger om ændringer i indtægtsgrundlaget fra Staten. Økonomiforhandlingerne i juni måned vil afklare hvorvidt indtægtsgrundlaget ændres.

De kommunale aktivitetsafhængige bidrag overvåges nøje, der er dog for nuværende ikke stillet tilstrækkeligt datamateriale til rådighed fra Sundhedsstyrelsen. Der kan derfor ikke gives en vurdering af det forventede regnskab på baggrund af aktiviteten for 1. kvartal 2008.

På baggrund af erfaringerne fra regnskab 2007 påregnes der en mindreindtægt på 27,1 mio. kr. vedr. den kommunale medfinansiering af genoptræning under indlæggelse.

Bilag A: Omflytninger til politisk godkendelse i økonomirapporten pr. 31. marts 2008

Regionshospital		Modpost	
Horsens/Brædstrup			
Rammetilførsel i forbindelse med overflytning af Regionshospitalet i Odder fra Århus Sygehus.	+47.285.000 kr.	-42.695.000 kr. -4.590.000 kr.	Århus Sygehus Takststyringspuljen under Fælles Puljer.
Ændret fordeling af DUT-udmøntning til hørescreening af nyfødte	+48.000 kr.		Går i 0 for hospitalerne under ét.
Total	+47.333.000 kr.	-47.285.000 kr.	

Regionshospital		Modpost	
Randers/Grenå			
Ændret fordeling af DUT-udmøntning til hørescreening af nyfødte.	-69.000 kr.		Går i 0 for hospitalerne under ét.
Total	-69.000 kr.		

Regionshospital		Modpost	
Hospitalsenheden Vest			
Midlertidig tilførsel til tjenestemandstillinger i forbindelse med ændringer i ledelsesstrukturen.	+3.000.000 kr.	-3.000.000 kr.	Reserverede/disponerede midler under Fælles Puljer.
Ændret fordeling af DUT-udmøntning til hørescreening af nyfødte.	+132.000 kr.		Går i 0 for hospitalerne under ét.
Honorering (engangsudgift) vedr. revision af akkrediteringsstandarder.	+50.000 kr.	-50.000 kr.	Reserverede/disponerede midler under Fælles Puljer.
Total	+3.182.000 kr.	-3.050.000 kr.	

Regionshospital		Modpost	
Silkeborg/Hammel			
Ændret fordeling af DUT-udmøntning til hørescreening af nyfødte.	-62.000 kr.		Går i 0 for hospitalerne under ét.
Total	-62.000 kr.		

Regionshospital		Modpost	
Århus Universitetshospital, Skejby Sygehus			
Ændret fordeling af DUT-udmøntning til hørescreening af nyfødte.	+139.000 kr.		Går i 0 for hospitalerne under ét.
Total	+139.000 kr.		

Regionshospital		Modpost	
Viborg/Skive/Kjellerup			
Ændret fordeling af DUT-udmøntning til hørescreening af nyfødte.	+16.000 kr.		Går i 0 for hospitalerne under ét.
Total	+16.000 kr.		

Regionshospital		Modpost	
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus			
Tilførsel til betaling af husleje i Marselisborgcentret for Dermatologisk Afdeling.	+750.000 kr.	-750.000 kr.	Reserverede/disponerede midler under Fælles Puljer.
Tilførsel til Akut Medicinsk Koordinationscenter (AMK) til IT-service og afgifter.	+32.000 kr.	-32.000 kr.	Reserverede/disponerede midler under Fælles Puljer.
Projektbevilling til Klinisk Epidemiologisk Afdeling (kirurgiprojekt + kræftprojekt)	+1.667.000 kr.	-1.667.000 kr.	Reserverede/disponerede midler under Fælles Puljer.
Rammereduktion i forbindelse med overflytning af Regionshospitalet i Odder til RH Horsens/Brædstrup.			Se skemaet under RH Horsens/Brædstrup.
Ændret fordeling af DUT-udmøntning til hørescreening af nyfødte.	-204.000 kr.		Går i 0 for hospitalerne under ét.
Tilførsel af stilling som rehabiliteringskoordinator, jf. beslutning i Århus Amtsråd den 6. december 2005, punkt 13.	+400.000 kr.	-400.000 kr.	Reserverede/disponerede midler under Fælles Puljer.
Total	+2.645.000 kr.	-2.849.000 kr.	

Regionshospital		Modpost	
Servicefunktioner			
Center for Folkesundhed – forholdsmæssig andel af ukonkretiseret besparelse på 5.165.000 kr. i Sundhedsstaben fra 2007.	-662.000 kr.	+662.000 kr.	Sundhedsstaben – Afdeling for Regionalt Sundhedssamarbejde.
Center for Kvalitetsudvikling – forholdsmæssig andel af ukonkretiseret besparelse på 5.165.000 kr. i Sundhedsstaben fra 2007.	-331.000 kr.	+331.000 kr.	Sundhedsstaben – Afdeling for Kvalitet og Sundhedsdata.
Center for Kvalitetsudvikling – tilførsel af midler reserveret til patienttilfredshedsundersøgelser m.v.	+783.000 kr.	-783.000 kr.	Reserverede/disponerede midler under Fælles Puljer.
Center for Kvalitetsudvikling – honorering (éngangsudgift vedr. revision af akkrediteringstandarder).	+50.000 kr.	-50.000 kr.	Reserverede/disponerede midler under Fælles Puljer.
Center for Folkesundhed – overflytning af aflønning af konkret medarbejder til Sundhedsstaben.	-860.000 kr.	+860.000 kr.	Fælleskonto under Sundhedsstaben.
Total	-1.020.000 kr.	1.020.000 kr.	

Regionshospital		Modpost	
Fælles Puljer			
Udligning af indarbejdet reduktion vedr. refusion af lønsumsafgift i DUT-regulering for 2008.	+8.900.000 kr.	-8.900.000 kr.	Præhospital, fri befording.
Total	+8.900.000 kr.	-8.900.000 kr.	

Total	+61.064.000 kr.	-61.064.000 kr.	
--------------	------------------------	------------------------	--

Bilag B: Tekniske omflytninger i økonomirapporten pr. 31. marts 2008

Regionshospital		Modpost	
Horsens/Brædstrup			
Overflytning af udgift til Det Grønne System til RM's IT-funktion	-2.200.000 kr.	+2.200.000 kr.	Konto for Fælles implementeringstiltag, IT m.v. under Fælles Puljer.
Udgifter til serviceaftaler på scannere overføres fra Medicoteknisk afdeling.	+1.006.000 kr.	-1.006.000 kr.	Medicoteknisk afdeling, Århus
Total	-1.194.000 kr.	+1.194.000 kr.	

Regionshospital		Modpost	
Randers/Grenå			
Fordeling af bevilling til geriatriområdet.			Se skema for Århus Sygehus.
Overførsel fra Århus Sygehus for HER2-receptor i vævsprøver for brystkræft.	+465.000 kr.	-465.000 kr.	Århus Sygehus.
Total	+465.000 kr.	-465.000 kr.	

Regionshospital		Modpost	
Hospitalsenheden Vest			
Total	kr.	kr.	

Regionshospital		Modpost	
Silkeborg/Hammel			
Fordeling af bevilling til geriatriområdet.			Se skema for Århus Sygehus.
Ophør af projekt under Center for bevægeapparatlidelser den 1. august 2008.	-600.000 kr.	+600.000 kr.	Betaling fra kommuner for færdigbehandlede patienter (under Fælles Puljer)
Total	-600.000 kr.	+600.000 kr.	

Regionshospital		Modpost	
Århus Universitetshospital, Skejby Sygehus			
Overførsel til Århus Sygehus – vedr. 2007 og 2008 – til øget aktivitet, cervix-amb. afd. Y.	-251.000 kr.	+251.000 kr.	Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.
Total	-251.000 kr.	+251.000 kr.	

Regionshospital		Modpost	
Viborg/Skive/Kjellerup			
Total			

Regionshospital		Modpost	
Århus Universitetshospital, Århus Sygehus			
Resterende overførsel af midler til Respirationscenter Vest (styrkelse af hjemmerespiratorfunktionen).	+70.000 kr.	-70.000 kr.	Respirationsbehandling i eget hjem (under Fælles Puljer).
Tilførsel til udvidelse af Ambulant Allogen Klinik (AAK) på Hæmatologisk Afdeling – jf. Århus Amtsråds møde den 13. juni 2006, punkt 6.	+1.894.000 kr.	-1.894.000 kr.	Behandling over regionsgrænser.
Fordeling af bevilling til geriatriområdet mellem Århus, Randers og Grenå Hospitaler.	-3.436.000 kr.	+1.718.000 kr. +1.718.000 kr.	RH Randers/Grenå RH Silkeborg/Hammel
Fradrag for dobbeltkompensation vedr. eksperimentel kræft (korrigeret for merudgifter til Forskningsklinik for funktionelle lidelser) -11.721.000 kr. i 2007 p/l-niveau.	-12.070.000 kr.	+5.200.000 kr. +6.870.000 kr.	Overførsel af amtstandplejen til kommunerne (under Fælles Puljer), Udgifter til samhandel (tjenesteydelser m.v.) på tværs af regionsgrænser (under Fælles Puljer).
Overførsel til RH Randers/Grenå for HER2-receptor i vævsprøver for brystkræft.			Se RH Randers/Grenå.
Overført beløb fra Skejby Sygehus – vedr. 2007 og 2008 – til øget aktivitet, cervix-amb. afd. Y.			Se Århus Universitetshospital, Skejby Sygehus.
Total	-13.542.000 kr.	+13.542.000 kr.	
Total	-15.122.000 kr.	+15.122.000 kr.	

Bilag C**Foreløbige skøn over merudgifter til:**

- **Ny dyr medicin**
- **Nye behandlinger**
- **Sikring af aktivitetsniveau for 2007**

Dato 07.05.2008

Henrik Larsen

Tel. +45 8728 4490

Henrik.larsen@stab.rm.dk

Herunder gøres der rede for overvejelser, der ligger til grund for de samlede skøn i økonomirapporten, som vedrører ovenstående 3 hovedområder.

Nedenstående status vil danne grundlag for selvstændig sag til Regionsrådet om emnerne på det næstkommende møde.

1. Sammenfatning

Samlet forventes der efterfølgende at skal tages bevillingsmæssigt taget stilling til 554 mio. kr. til dækning af udgifter til fastholdelse af aktivitetsniveauet for 2007, ibrugtagning af ny dyr medicin og nye behandlinger.

Af de 554 mio. kr. udgør ny medicin og nye behandlinger på kræftområdet 180 mio. kr.

Der vil – ved tiltrædelse af forslaget – fremkomme en væsentlig budgetmæssig manko, på 294 mio. kr., der foreslås medtaget i den samlede økonomirapport for sundhedsområdet.

Ny dyr medicin

For ny dyr medicin er der i øjeblikket tale om en nærmest eksplosiv vækst i nye medikamenter til en forbedret behandling. Det skal i den forbindelse præciseres, at et præparat først ibrugtages efter at dette er godkendt hos relevante sundhedsmyndigheder.

Således foreslås der til alle former for ny dyr medicin afsat 253 mio. kr., hvoraf over halvdelen er helårsudgifter af præparater der er ibrugtaget i løbet af 2007.

Særligt vedrørende ny kræftmedicin foreslås der afsat 78,2 mio. kr. Endelig til helt nye andre præparater, der vil blive ibrugtaget løbende hen over 2008, foreslås der afsat 23,7 mio. kr.

Væsentligst er der tale om patienter på det onkologiske og hæmatologiske område.

Med restbevilling og modregning af forventede ekstra indtægter ved behandlinger af patienter fra andre regioner opstår et samlet finansieringsbehov på 196,6 mio.kr. Denne merudgift er indregnet i økonomirapporten.

Nye behandlinger

Vedrørende nye behandlinger der er igangsat i løbet af 2007 vil disse få helårsvirkning i 2008, svarende til en samlet ekstra udgift på 41,4 mio. kr.

Hertil kommer forventede udgifter til egentlige nye behandlinger, der ibrugtages i løbet af 2008, svarende til en udgift på 94,7 mio. kr.

Med restbevilling og modregning af forventede ekstra indtægter ved behandlinger af patienter fra andre regioner opstår et samlet finansieringsbehov på 83,4 mio. kr. Denne merudgift er indregnet i økonomirapporten.

A conto bevillinger – refusioneordning

For udgifter til såvel ny dyr medicin som nye behandlinger vil der i løbet af 2008 løbende blive fulgt op på om forudsætninger holder eller om der er bristede forudsætninger.

For bevillingerne til såvel ny dyr medicin og nye behandlinger gælder således, at der vil blive tale om aconto bevillinger, som skal justeres i forhold til det der bliver de konkrete udgifter i løbet af året. Der vil således i praksis være tale om en form refusionsordninger, der gør at hospitalerne ikke kan anvende midlerne til andre formål.

Sikring af aktivitetsniveau

I økonomiaftalen for 2008 er der stillet klare aktivitetsmæssige krav til regionerne, der betyder at der skal gennemføres øget aktivitet, således at det samlede aktivitetsniveau ligger 8,8 % over niveauet i 2006.

I de interne bevillinger er hospitalernes budgetter justeret så de svarer til budgetniveau for 2007, hvilket betyder at der er finansiel dækning i hospitalernes budgetter for den meraktivitet som er præsteret i 2007. Af hensyn til sikring af regionens samlede aktivitetsniveau bør økonomi og aktivitet bringes i balance svarende til aktivitetsniveauet ved udgangen af 2007.

Samlet foreslås der afsat 164 mio. kr. til dette formål. Der henstår uudmøntede midler på 150 mio. kr., hertil. Budgetmankoen på 14 mio. kr. foreslås medtaget i den samlede økonomirapport.

Sammenfatning

Alle udgiftsskøn er fremkommet gennem en særlig dialogrunde med hospitalerne og de involverede centre/afdelinger.

I skemaet herunder er alle hovedtal fordelt på hospitaler:

Bevillinger maj 2008

08-p/l	Fastholdelse af aktivitetsniveau 2007 ind i 2008	Helårsvirkning af ny dyr medicin 2007	Særlig kræftmedicin 2008	Ny dyr medicin i 2008, aconto	Nye behandlinger i gangsat 2007	Nye behandlinger 2008	Reguleringer i alt
Horsens	13,421		0,155	0,360		2,225	16,161 mio.kr.
Randers	13,900	2,000				14,311	30,211 mio.kr.
Vest	24,157	13,450	8,500	6,735	12,011	1,306	66,159 mio.kr.
Silkeborg	31,007	3,400	10,000			11,280	55,687 mio.kr.
Skejby	-2,917	6,750	5,000	2,000		28,165	38,998 mio.kr.
Viborg	19,859	10,591	10,000	5,200	3,166		48,816 mio.kr.
Århus	65,074	51,292		9,400	10,152	15,500	151,418 mio.kr.
Århus, kræft		63,648	44,558		16,064	21,893	146,163 mio.kr.
Total	164,501	151,131	78,213	23,695	41,393	94,680	553,613 mio.kr.
Finansieres af:			253,039			136,073	
Rest Takststyringspulje	154,850						
Overflytning af Odder til Horsens	-4,590						
Rest Pulje ny dyr medicin Ekstra			35,400				
samhandelsindtægter			21,000			14,000	
Rest Pulje til nye behandlinger						38,695	
Finansieringsmæssig manko	-14,241		-196,639			-83,378	-294,258 mio.kr.

2. Konkrete eksempler vedrørende Ny dyr medicin

Herunder gives konkrete eksempler på hvilke patienttyper, der får gavn af den ekstra indsats.

Onkologi

I forbindelse med den stadig stigende aktivitet i relation til medicinsk kræftbehandling kommer der i lighed med de seneste år en stigende udgift i 2008. Stadigt flere får kræft, ca. 30.000 nye tilfælde om året med en årlig stigningstakt på ca. 2 %. Der pågår til stadighed en udvikling inden for den medicinske behandling af kræft, og der er en klar tendens imod, at de nyeste behandlinger er meget omkostningstunge, nogle med hensyn til selve præparatet, andre både med hensyn til præparat og driftsudgifter.

Den kirurgiske behandling helbreder årligt ca. 10.000 patienter, strålebehandlingen ca. 3.000 patienter og den medicinske behandling ca. 1.500 patienter. Den medicinske behandling har til formål at dræbe eller stoppe kræftcellernes vækst overalt i kroppen og har ved siden af det kurative sigte ofte et livsforlængende eller palliativt sigte, og kan gives før den kirurgiske behandling, men som oftest efter denne. I alle situationer vil behandlingen medføre, at en stadig større gruppe patienter er i længevarende medicinsk kræftbehandling eller i kontrol efter denne.

Hvor de medicinske behandlinger tidligere ramte bredt og medførte mange bivirkninger, udvikles der i dag medicinpræparater af mere biologisk karakter, der angriber sygdommen mere specifikt, med færre bivirkninger og bedre effekt til følge. Mange af disse nye præparater er meget omkostningstunge.

Blandt de nye behandlinger, der i 2008 medfører betydelige merudgifter kan nævnes Avastin til behandling af brystkræft, lungekræft og hjernekræft. Avastin indgår i flere af de nye onkologiske behandlinger, herunder bl.a. til behandling af metastaserende tarmkræft.

Derudover er der stoffer, der i øjeblikket afvikles som eksperimentel behandling, der snart forventes godkendt til standardbehandling, hvor bl.a. præparaterne Sorafenib og Sunitinib til behandling af nyrecancer vil medføre betydelige udgifter.

Hæmatologi

Hæmatologisk Afdeling på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus søger om 8,5 mio. kr. til behandlinger med følgende medicinpræparater:

Temodal: Formålet er at give patienter med den sjældne CNS lymfom et bedre behandlingstilbud med færre gener og forbedret livskvalitet. Patienter med denne sygdom udviser ofte dårlig behandlingsrespons på traditionel behandling med kemoterapi og radioterapi. Temodal er et nyt præparat, som ved andre hjernetumorer har vist god behandlingsrespons med få bivirkninger.

Exjade: Kræftpatienter med kronisk transfusionskrævende blodmangel udvikler skadelig ophobning af jern i kroppen. Exjade er en ny jernbindende medicin, som i modsætning til den hidtidige behandling med Desferal kan gives i tabletform. Det vil give en mere effektiv behandling imod jernophobning end ved den hidtidige behandling, og kan samtidig komme helt nye patienter til gavn. Ibrugtagning af Exjade vil dermed nedsætte dødeligheden og samtidig påvirke funktionsevne og helbredsrelateret livskvalitet positivt.

Nilotinib: Medicinen er tiltænkt patienter med kronisk myeloid leukæmi, som er resistente overfor – eller ikke tåler – Imatinib- (Glivec) og Dasatinib-behandling. Behandling med Nilotinib forlænger sygdommens kroniske fase, og skaber dermed forøget livskvalitet for patienterne.

Eculizumab: Medicinen anvendes til behandling af PNH, som er en sjælden og for en del af patienterne meget alvorlig sygdom med periodevis ødelæggelse af de røde blodlegemer. Der er tale om et helt nyt behandlingsprincip, som indebærer betydeligt færre transfusioner og betydeligt bedre livskvalitet.

Revlimid: Der er tale om en videreudvikling af eksisterende behandling ved myelomatose. Brugen af Revlimid vil forbedre patienternes livskvalitet, idet bivirkningerne ved Thalidomid undgås. Samtidig forventes livskvaliteten at stige via en reduktion af de komplikationer, der optræder i avancerede stadier af myelomatose.

3. Konkrete eksempler vedrørende Nye behandlinger

De væsentligste eksempler på patienter der får gavn af nye behandlinger:

Thoraxkirurgi

Thoraxkirurgisk Afdeling på Århus Universitetshospital, Skejby Sygehus, forventer, at der vil være behov for 2-300 ekstra operationer i 2008 i forhold til niveauet i 2006.

Desuden forventes en stigning i de "tungeste" kategorier, herunder Pulmonal trombendarterektomi, hvor der i løbet af de seneste 5 år er sket en stigning fra nogle få patienter årligt til formentlig 30-40 patienter i 2008. Det forventes overvejende at dreje sig om patienter fra de øvrige regioner samt fra Sverige. Patienter med kroniske lungeblodpropper har betydelig nedsat funktionsniveau og åndenød. Nogle patienter har væskeophobning i kroppen på grund af det forhøjede lungeblodtryk. Livslængden er betydeligt reduceret. Ved en operation, hvor patienten tilkobles hjertelunge-maskine, og nedkøles til 18° C, kan man fjerne blodpropperne, og for de bedste patienters vedkommende, normalisere deres funktionsniveau og livslængde. Det forventes at der i 2008 bliver behandlet ca. 30-40 patienter til en gennemsnitspris på ca. 250.000 kr. pr. stk.

Neurologi

Et yderligere eksempel på en ny behandling i 2008 på Neurologisk Afdeling på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus er Apomorfinbehandling, som en vigtig del af tilbuddene til patienter med meget svær parkinsonisme. De fleste kan tilbydes operativ behandling med STN-stimulation. Nogle få kan dog ikke tåle operationen og tilbydes i stedet vedvarende pumpebehandling med subcutan indgift af medicin. Behandlingen sikrer, at patienterne kan bevæge sig. Behandlingen har været standardbehandling på Bispebjerg gennem de sidste 5 år, og der har været henvist et antal patienter fra Århus til Bispebjerg. Behandlingen udføres ligeledes mange steder internationalt. Der forventes årligt fem nyhenviste patienter til pumpebehandling og årligt fire nyhenviste til behandling via mavekateter. I alt 9 nyhenviste patienter. Udgiften til behandling via pumpe er ca. 305.000 kr. pr. patient pr. år, heraf ca. 240.000 kr. til medicin og ca. 50.000 kr. til pumper og utensilier. Udgiften til behandling via mavekateter er ca. 380.000 kr. pr. år, heraf ca. 315.000 kr. til medicin og ca. 50.000 kr. til kateter og utensilier.

4. Allerede udmøntet i januar 2008

I budgetvedtagelsen for 2008 blev der afsat fælles puljer til finansiering af; Det generelle aktivitetsniveau, Ny dyr medicin og Nye behandlinger på i alt 996 mio. kr.

Primo januar 2008 tiltrådte Regionsrådet at der blev udlagt a conto bevillinger til hospitalerne på 767 mio. kr., der var fordelt som beskrevet i skemaet herunder.

A conto bevillinger fra januar 2008

08-p/l	Sikring af aftale konsistens ved indgangen til 2007	Ny dyr medicin 2006 i 2007	Ny dyr medicin i 2007, aconto	Nye behandlinger og justeringer for takst over kurs 55, aconto	Reguleringer i alt
Horsens	25,700	0,000	0,000	0,309	26,009 mio.kr.
Randers	22,622	3,100	2,800	5,047	33,569 mio.kr.
Vest	48,592	10,200	14,100	3,914	76,806 mio.kr.
Silkeborg	57,109	6,200	4,900	9,373	77,582 mio.kr.
Skejby	95,740	20,800	1,500	47,174	165,214 mio.kr.
Viborg	73,909	10,700	12,800	1,236	98,645 mio.kr.
Århus	132,686	87,300	40,200	29,252	289,438 mio.kr.
Total	456,358	138,300	76,300	96,305	767,263 mio.kr.
Finansieres af:					
Takststyringspulje	611,208	250,000			mio.kr.
Pulje ny dyr medicin					mio.kr.
Pulje til nye behandlinger				135,000	mio.kr.
Restbeløb til senere udm.	154,850	35,400		38,695	mio.kr.

Samtidig var det en forudsætning at der sker en endelig opgørelse når regnskab 2007 forelå for beløbene vedrørende ny dyr medicin og nye behandlinger. Ligesom det endnu ikke var muligt at opgøre helårsværdien af de 2 elementer ind i 2008. Endelig skal der tages stilling til udbetaling for generel meraktivitet i 2007, når det var muligt at gøre denne endelig op. Det betyder at:

Restbeløbet på takststyringspuljen skal dække den efterfølgende udmøntning af:

- Den generelle meraktivitet for 2007 ind i 2008
- Egentlig ny meraktivitet i 2008, incl. 25 mio. kr., til bonuspulje.

Restbeløbet for ny dyr medicin skal dække:

- Helårsvirkning af nye dyre præparater ibrugtaget i 2007 ind i 2008.
- Udgifter til helt nye præparater i 2008.

Endelig skal restbeløbet i puljen til nye behandlinger dække:

- Helårsudgiften af nye behandlinger igangsat i 2007 ind i 2008.
- Helt nye behandlinger opstartet i 2008.

Det skal erindres at en generel præmis for hele budgetlægningen for 2008 er, at regionen skal præstere et aktivitetsniveau, der ligger 8,8 % over regnskab 2006, som aftalt i økonomiforhandlingerne med regeringen i forsommeren 2007. Bliver aktivitetsvæksten højere vil det medføre et tilsvarende budgetproblem for regionen.